

Vuosikertomus 2002

Kannen teos

Sari Bremer:

Anekhesenpepi

Etsaus-akvatinta, 35 x 15 cm

Valmistunut 2002

Innoittajina luonto ja luonnonvoimat

Kuvataiteilija Sari Bremer, s. 1976, valmistui Kuvataideakatemiasta kuvataiteen maisteriksi vuonna 2001. Hän on opiskellut myös Irlannissa, Ranskassa ja Skotlannissa.

Sari Bremeriä innoittavat luonto ja luonnonvoimat. Hänen kuvissaan liikkuvat niin savannien eläimet kuin valtamerien monimuotoinen eliöstökin. Teoksiin valitut eläinhahmot muistuttavat myös uhanalaisista lajeista.

– Kun ryhdyn työhön, kuvat ovat mielessäni kokonaisuuksina.

Lähtökohtana voi olla esimerkiksi jokin väri tai värimaailma, Sari kertoo työskentelytavastaan.

– Yksityiskohdat muovautuvat työn edetessä ja joskus lopputulos voi poiketa huomattavastikin alkuperäisestä ideasta.

Gasum ja Sari Bremer kohtasivat vuoden 2001 lopulla. Gasum lähti Suomen taidegraafikkoseuran avulla etsimään nuorta taiteilijaa, jonka töitä voitaisiin hankkia lahjoiksi sekä yhtiön toimittiloihin. Gasum on tukenut myös Bremerin näyttelytoimintaa.

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	5
Maakaasumarkkinat 2002	6
Gasumin paikallisyhtiöiden toiminta kasvussa	9
Maakaasun hankinta Suomeen	10
Siirtoverkoston operointi	12
Verkoston ylläpito ja kehittäminen	14
Gasum ja yhteiskunta	16
Hallituksen toimintakertomus	20
Tuloslaskelma	25
Tase	26
Rahoituslaskelma	28
Tilinpäätöksen liitetiedot	29
Eriytetty tuloslaskelma	38
Eriytetty tase	39
Tilintarkastuskertomus	40
Hallintoneuvoston lausunto	40
Yhtiön hallinto	41

Gasum – maakaasumarkkinoiden kehittäjä

Konserni tänään

- Hankimme maakaasua sekä markkinoimme ja myymme sitä Suomessa.
- Siirrämme ja jakelemme maakaasua asiakkaillemme omistamissamme putkistoissa.
- Tarjoamme asiakkaillemme maakaasuun liittyviä suunnittelu-, rakentamis-, kunnossapito-, asennus- ja muita palveluita.
- Konsernilla on 9 toimipistettä.
- Maakaasun siirtoputkiston pituus on 1000 km ja jakeluputkiston pituus 345 km.
- Konsernin muodostavat emoyhtiö Gasum sekä tytäryhtiöt Suomen Kaasuenergia Oy, Helsingikaasu Oy ja Kaasupörssi Oy.

Talouden tunnusluvut vuonna 2002

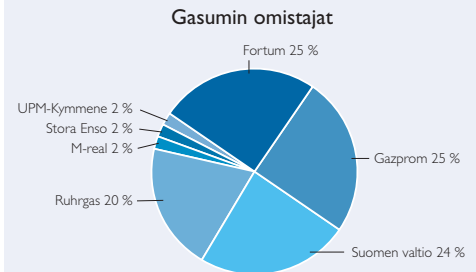
- Maakaasun myynti 43,02 TWh
- Liikevaihto 581 milj. euroa
- Sijoitetun pääoman tuotto verojen jälkeen 8,3 %
- Omavaraisuusaste 54,9 %
- Investoinnit 26,1 milj. euroa
- Taseen loppusumma 568 milj. euroa

Tulevaisuuden tavoitteet

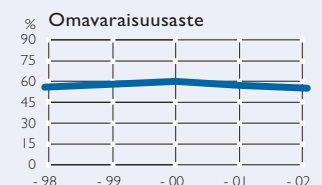
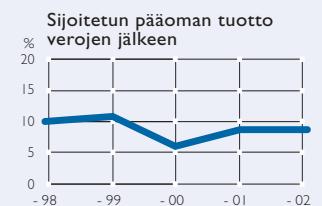
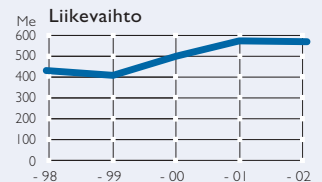
- Monipuolistamme liiketoimintaamme hyödyntämällä ydinosaamistamme asiakkaidemme parhaaksi. Johdamme kehitystä Suomen maakaasumarkkinoilla.
- Pyrimme kaksinkertaistamaan maakaasun myyntimäärän vuoteen 2020 mennessä. Arvioimme maakaasun käytön kasvavan yli 50 terawattituntiin vuoteen 2007 mennessä.
- Tavoitteidemme toteutumisen varmistamme pitämällä taloutemme vakaana.
- Kehitämme kaikkia toimintojamme erinomaisen asiakastyytyvyyden ylläpitämiseksi.
- Toimimme vastuullisesti suhteessa henkilöstöön ja ympäröivään yhteiskuntaan.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Liikevoitto (%)	= Liikevoitto/Liikevaihto × 100
Sijoitetun pääoman tuotto verojen jälkeen (%)	= (Tulos ennen satunnaiseriä + korko- ja muut rahoituskulut - verot) / Sijoitettu pääoma keskimäärin × 100
Omavaraisuusaste (%)	= (Oma pääoma + vähemmistöosuus) / (Taseen loppusumma - saadut ennakot) × 100
Sijoitettu pääoma	= Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - pakolliset varaukset
Korolliset nettovelat	= Korolliset velat - rahavarat
Rahavarat	= Rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit

Talouden tunnuslukujen kehitys

Sari Bremer:
Varas temppelissä
Etsaus-akvatinta,
55 x 110 cm
Valmistunut 2002

Vuosikertomuksen
kuvitus perustuu
tämän teoksen
yksityiskohtiin.

Toimitusjohtajan katsaus

Pidämme tärkeänä, että maakaasun asema säilyy vahvana Suomessa. Ilmastomuutoksen torjumiseksi kaasun osuutta polttoainekirjossa on edelleen suurennettava. Lämmön tarve kasvaa, vanhentuneita laitoksia on korvattava uusilla ja maakaasualuetta on laajennettava Länsi-Suomeen. Tältä pohjalta olemme arvioineet, että maakaasun käyttö voidaan kaksinkertaistaa.

Maakaasu soveltuu mainiosti kohteisiin, joissa tarvitaan lämmitystä, koska lämpö on tuotettava lähellä käyttökohdetta. Kun yhdistetyssä lämmön ja sähkön tuotannossa hyödynnetään kombivoimalaitostekniikkaa, saadaan enemmän edullista sähköä kiinteää polttoainetta käyttäviin laitoksiin verrattuna. Maakaasuverkoston kehittämisen kannalta ihanteellisia ovat käyttökohteet, joissa kulutus

on tasaista. Teknisesti maakaasu on myös erinomainen lauhdesähkön tuotannon polttoaine. Yhteispohjoismaisilla sähkömarkkinoilla vesivoiman tarjonnan suuret vaihtelut vaikuttavat lauhdesähkön hintakilpailukykyyn, mikä on haaste maakaasun tuottajien hinnoittelulle.

Yksi tärkeimmistä kaasun käytön kasvuun vaikuttavista tekijöistä on sen hinnan pysyminen kilpailukykyisenä. Maakaasun toimittaja haluaa lisätä kaasun myyntiä Suomeen ja pyrkii sen takia pitämään huolta hintakilpailukykyvystä. Maakaasun haluttavuuteen vaikuttavat myös valtiovallan päätökset energian verotuksessa, uusiutuvan energian tukemisessa tai päästökaupassa. Maakaasun käytön nelinkertaistuminen viimeisten 20 vuoden aikana osoittaa, että asiakkaittemme mielestä maakaasu on ollut kilpailukykyistä.

Kansallisessa päästöoikeuksien alkujaossa tulisi pyrkiä vaikuttamaan siihen, että sähköä ja lämpöä tuottavien laitosten olisi edullista käyttää maakaasua. Myös nykyinen energiaverotuksen ohjaava vaikutus tulee säilyttää niin kauan, että nähdään mille tasolle päästöoikeuksien hinta asettuu. On syytä varmistua siitä, että Suomen kasvihuonepäästöt eivät lisäänty.

Arviomme mukaan ikääntyneitä voimalaitoksia korvaavat uudet sähköä ja lämpöä kehittävät maakaasuvoimalat tuottaisivat lähes 1700 MW vastapainesähköä. Lähes puolet tästä olisi nettolisäystä. Uudet maakaasukäyttöiset kombivoimalaitokset aiheuttaisivat vuodessa noin 2 miljoonaa tonnia vähemmän CO₂-päästöjä kuin korvatut laitokset. Korkean rakennusasteensa ansiosta uudet laitokset syrjäyttäisivät myös lauhdesähkön tuotantoa, mikä edelleen vähentäisi lähes 3 miljoonaa tonnia CO₂-päästöjä vuodessa. Yhteensä päästöt vähenisivät liki 5 miljoonaa tonnia vuodessa eli lähes 10 prosenttia kaikista fossiilisten

polttoaineiden ja turpeen aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä.

Maakaasutoimitukset Suomeen ovat sujuneet moitteettomasti. Yhdessä asiakkaittemme kanssa olemme varautuneet mahdollisiin toimitushäiriöihin ylläpitämällä jatkuvaa valmiutta siirtyä käyttämään varapolttoaineita ja korvaavia tuotantomuotoja. Olemme selvittäneet Suomen ja Viron maakaasuverkkojen yhdistämistä ja siitä avautuvia mahdollisuuksia kehittää Latvian kaasuvaroja meidän tarpeisiimme. Myös nesteytetyn maakaasun laivakuljetus Suomeen saattaa tulla kaupallisesti kannattavaksi. Luonnollisesti kytkeytyminen kehitteillä olevaan Itämeren kaasuputkeen lisäisi varmuutta. Lisäksi on pidettävä huolta nykyisistä varajärjestelyistä ja vanhojen kivihiililaitosten säilyttämisestä ns. hitaana reservinä.

Olemme tekemässä yhteiskuntavastuuseen liittyvää arviointia. Taloudellisen sekä ympäristö- ja sosiaalisen vastuun alueilla löydämme asioita, joissa voimme edelleen parantaa toimintaamme sidosryhmien kanssa käytävän dialogin pohjalta. Kehitämme myös yhteiskuntavastuullisuuden edellyttämää johdonmukaisuutta ja tavoitteellisuutta. Luotamme siihen, että tästä kehitystyöstä hyötyvät myös asiakkaamme.

Vuonna 2002 Gasum saavutti omistajien asettamat liiketoiminnan taloudelliset tavoitteet. Tämä luo mahdollisuuksia investointeihin, joita tarvitaan verkoston laajentamiseen, siirtokapasiteetin vahvistamiseen ja vaadittavan huoltovarmuustason ylläpitämiseen. Pidämme tärkeänä sitä, että Gasumin maakaasuliiketoiminnalle sallitaan riittävä tuotto ja että tuoton kohtuullisuutta arvioidaan koko integroidun liiketoimintakokonaisuuden osalta.

Gasumin pääliiketoimintaa ovat maakaasun maahan tuonti, tukkumyynti ja siirtoverkkoliiketoiminta. Näiden alueiden toimintakykyä koeteltiin vuodenvaihteen kylminä kuukausina. Gasum selvisi testistä erinomaisesti: asiakkaille voitiin ilman keskeytyksiä toimittaa etukäteen tilattujen määrien lisäksi vuorokausitasolla jopa 20 prosenttia lisäkaasua. Tärkeitä saavutuksia ovat olleet myös paikallisjake-lutoiminnan rakennemuutoksen läpivienti ja toiminnan tehostuminen. Gasum Energiapalvelut -konseptin kehittäminen ja asiakkaille tarjottavan maakaasun ostohinnan suojausmahdollisuuden luominen olivat niin ikään viime vuoden hyviä tuloksia. Näihin alueisiin meidän on panostettava edelleen.

Kiitän kaikkia Gasum-konsernin palveluksessa olevia henkilöitä hyvästä työpanoksesta vuoden 2002 aikana.

Espoossa 18.3.2003

Antero Jännes

Maakaasumarkkinat 2002

Poikkeuksellisista sääolosuhteista huolimatta maakaasua myytiin vuonna 2002 lähes yhtä paljon kuin edellisellä vuonna. Leuto alkuvuosi, helteinen kesä ja pitkään lämpimänä jatkunut syksy vähensivät maakaasun käyttöä. Loppuvuodesta maakaasun käyttö oli selkeästi suurempaa kuin vastaavana aikana edellisvuonna.

Kuiva kesä ja syksy nostivat hintoja pohjoismaisessa sähköpörssissä, kun havaittiin vesivarantojen pienentyminen. Maakaasun käyttö sähkön tuotannossa lisääntyi, ja myös kaukolämpöä tuotettiin runsaasti loppuvuoden normaalia kylmempien säiden aikana. Uusia, volyymiltaan merkittäviä maakaasua käyttäviä laitoksia ei otettu käyttöön.

Tunnuslukuja:

- Maakaasun myynti 43,02 TWh
- Lisäkaasun osuus keskimäärin 7 %
- Jälkimarkkinakaasun osuus vuoden kokonaiskäytöstä 0,8 %
- Maakaasun osuus Suomen kokonaisenergian kulutuksesta 11 %
- Osuus Suomen sähkön tuotannosta 11 %
- Osuus Suomen kaukolämmön tuotannosta 36 %

Yhdistetty tuotanto edelleen tärkein

Sähkön ja lämmön tuotanto teollisuuden ja yhdyskuntien voimalaitoksissa on edelleen maakaasun pääkäyttökohde. Gasum myi 46 prosenttia maakaasusta energiayhtiöille sähkön ja kaukolämmön tuotantoon ja paikallisjakelua varten. Maakaasun osuus kaukolämmön tuotannon polttoaineista on suurin.

Lähes puolet maakaasusta käytetään teollisuudessa. Teollisuuden käytöstä pääosa on yhdistettyä sähkön ja lämmön tuotantoa, lisäksi on erilaista prosessikäyttöä. Suurimmat teollisuuskäyttäjät ovat metsäteollisuus, jonka osuus oli noin 30 prosenttia kokonaiskäytöstä ja kemian teollisuus, jossa kului noin 10 prosenttia vuosikäytöstä. Vuonna 2002 metsäteollisuuden tuotantovolyymi laski hieman, mutta vaikutus maakaasun myyntiin ei ollut merkittävä.

Sähkön tuotantoon lisää maakaasua

Maakaasun osuus Suomen sähkön tuotannosta kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Maakaasulla tuotettiin edellisvuotta enemmän lauhdesähköä, sen osuus maakaasun koko vuosimyyntistä oli 6 prosenttia.

Lokakuussa sähkön markkinahinta nousi jyrkästi ja reservissä ollutta voimalaitoskapasiteettia otettiin käyttöön. Maakaasun kysyntä ylitti reilusti asiakkaiden vuosisopimuksilla tilaamat kaasumäärät. Kasvanutta

kysyntää vastaamaan Gasum tarjosi M2002-tariffiasiakkaille mahdollisuuden tarkistaa kausitehoaan.

Paikallisjakelulle markkinatukea

Paikallisjakelun osuus maakaasun kokonaiskäytöstä oli vajait viisi prosenttia. Paikallisjakelutoiminnan markkinatukea Gasum tarjosi jälleenmyyjänsä kautta 500 kuutiota ilmaista maakaasua tammi-lokakuun välisenä aikana kaikille uusille maakaasun käyttäjille omakotitaloluokasta ylöspäin. Vuoden 2002 alussa käynnistyneeseen kampanjaan lähti mukaan 17 paikallisjakeluyhtiötä, jotka lokakuun loppuun mennessä saivat 233 uutta asiakasta.

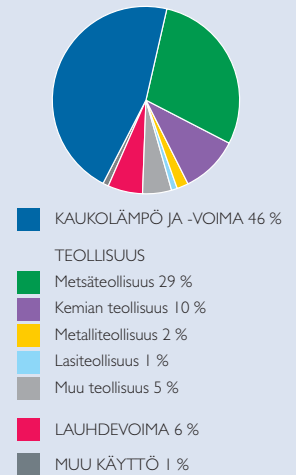
Maakaasuyhdistyksen kevätpäivillä esiteltiin maakaasun paikallisjakeluyhtiöiden markkinointitarpeita varten suunniteltu esittelyvaunu, jonka kehittämisessä Gasum-konserni oli mukana yhdessä yhdistyksen kanssa. Vaunussa on esillä maakaasulaitteita eri käyttötarkoituksiin, sekä esimerkkejä laitteiden asennusmahdollisuuksista. Vaunua saavat vuokrata käyttöönsä kaikki Maakaasuyhdistyksen jäsenet omakustannushintaan. Vuoden 2002 aikana vaunu oli esillä useissa tilaisuuksissa eri puolilla maakaasuverkoston aluetta, mm. Lohjalla, Porvoossa, Valkealassa, Hämeenlinnassa, Haminassa ja Tampereen energiamessuilla.

Hinnoitteluun lisävaihtoehtoja

Vuoden 2002 alusta tuli voimaan maakaasun hintatariffi M2002, jossa oli otettu huomioon maakaasumarkkinain vuoksi uudistetun tariffin M2001 kokemukset sekä asiakkailta ja viranomaisilta saadut kehittämisohjeet. Tariffi on voimassa tässä muodossa vuoteen 2005 asti. Osa maakaasun tukkukaupasta käydään aiempien hinnoittelutariffien sekä vanhojen pitkäaikaisen erillissopimusten pohjalta.

Maakaasun hinnoittelua pyritään edelleen kehittämään luomalla eri tyyppisiä hintatuotteita asiakkaiden tarpeisiin. Hinnoit-

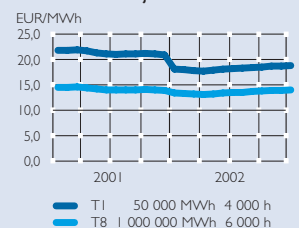
Gasumin maakaasun myynti

Miten maakaasun hinta on kehittynyt?

Maakaasun hintakehitys on ollut varsin vakaata. Maakaasun hinta on sidottu indekseihin öljyn ja kivihiilen sekä kotimarkkinoiden energiaindeksin hintaan. Öljyn hintaindeksi laskeaan kuuden kuukauden keskiarvon perusteella, joten maakaasun hinta ei vaihtele yhtä rajusti kuin öljyn hinta.

Maakaasun verottomia tariffihintoja

T1 kuvaa pientä pääasiassa lämmityskäyttöön maakaasua tarvitsevaa asiakasta, jonka maakaasun kokonaiskulutus jää alle 50 GWh vuodessa.

T8 on suuri teollisuusyritys tai voimalaitos, jonka kaasun tarve on melko tasaista ympäri vuoden ja maakaasun kokonaiskulutus on noin 1000 GWh vuodessa.

Mikroturbiini testikäytössä

Gasum on mukana VTT:n, Tekesin ja Fortumin kehityshankkeessa, jossa testataan maakaasukäyttöisiä mikroturbiineja. Mikroturbiinit ovat vaihtoehto erityisesti hajautettuun energiantuotantoon. Testattavana olevan Turbec-mikroturbiinin sähköteho on 100 kW ja lämpöteho 160 kW. Turbiinille on ominaista, että kaikki laitteet on sijoitettu saman kuoren sisään.

VTT:n projektipäällikkö **Pia Salokoski** tuli mukaan hankkeeseen turbiinin hankintavaiheessa keväällä 2002. – Vastaan hankkeessa mikroturbiinin testauksesta ja tulosten raportoinnista. Tutkimme ensisijaisesti turbiinin käyttövarmuutta sekä seuraamme prosessissa syntyviä päästöjä, Pia kertoo. – Mikroturbiinilla tuotettu sähkö ja lämpö käytetään hyödyksi VTT:n Biologinkuja 5:ssä sijaitsevassa kiinteistössä. Nyt testattava turbiini on ainut laatuaan Suomessa, maailmalla vastaavia on käytössä noin sata.

telukomponentteja lisäämällä hintatuotteista saadaan paremmin asiakkaita palvelevia.

Vuonna 2002 Gasum kehitti maakaasun hinnan suojausjärjestelmiä. Gasumin joulukuussa asiakkailleen tarjoama hinnoitteluvaihtoehto, joka sisälsi suojauksen öljyn hinnan muutoksia vastaan, herätti heti kiinnostusta asiakkaiden keskuudessa. Uuden hintavaihtoehdon tarjoamista on jatkettu kuukausittain vuoden 2003 aikana.

Jälkimarkkinat odotusten mukaiset

Jälkimarkkinakaasun osuus maakaasun käytöstä Suomessa oli 0,8 %. Jälkimarkkinakaupan kokonaisvolyymi oli 340 GWh. Jälkimarkkinakauppa tarkoittaa maakaasun käyttäjien keskenään käymää kauppaa alunperin tukkumarkkinoilta omaan käyttöönsä ostamalla maakaasulla. Jälkimarkkinakaupasta noin 88 prosenttia käytiin Kaasupörsissä, joka on internetissä toimiva markkinapaikka. Kaasupörssi Oy on Gasumin tytäryhtiö.

Selvitys Turun alueen paikallislisjakelun mahdollisuuksista

Gasum jatkoi vuonna 2002 maakaasuputken länsilajennuksen suunnittelua. Energiatietokeskuksen tilanteen pohjalta Gasum arvioi, että maakaasu voisi olla käytössä Turun talousalueella aikaisintaan vuonna 2008. Alueen maakaasun käyttöpotentiaali on 5 TWh vuodessa. Tämä myyntimäärä

kaasulle tarvitaan, jotta Turun alueen kaasuputken rakentamiselle on taloudelliset edellytykset. Pääosan kaasupotentiaalista antaa kaukolämmitys ja siihen yhdistetty sähköntuotanto. Maakaasuvoimalaitos korvaisi nykyisin käytössä olevat iäkkäät kivihiililaitokset.

Gasum ja Turku Energian tytäryhtiö Evanes selvittivät myös maakaasun paikallislisjakelun potentiaalia Varsinais-Suomessa. Käyttökohteita löytyi mm. kasvihuoneista, teollisuuden prosesseista, hallien suoralämmityksestä, leipomoista ja lämpökeskuksista. Paikallislisjakelussa kaasumäärät eivät ole suuria, mutta Turun talousalueen kehittämiselle kaasun käyttömahdollisuudella on suuri merkitys.

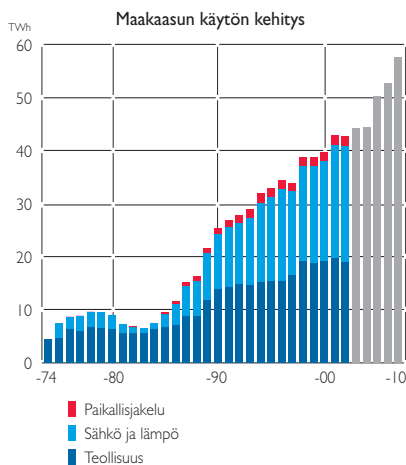
Maakaasun käyttömahdollisuuksia kehitetään

Gasum toimittaa nesteytettyä maakaasua (LNG) Porvoossa sijaitsevalta nesteytyslaitokselta Suomeen ja Ruotsiin testaus- ja tutkimustarpeita varten. Maakaasua käyttävät mm. Ruotsin biokaasulaitokset varapolttoaineena. Vuonna 2002 nesteytetyn maakaasun myynnissä saavutettiin uusi ennätys, kokonaisymyynti oli lähes 1000 t, josta noin 80 prosenttia meni vientiin.

Kauppa- ja teollisuusministeriö arvioi kansallista ilmastostrategiaa varten laadituissa malleissa, että maakaasun osuus Suomen energiataseesta voisi kasvaa nykyisestä yhdestätoista prosentista kuuteentoista prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Tämä vastaa Gasumin omaa arviota. 16 prosentin osuus energiataseesta merkitsee nykyvolyymin kaksinkertaistumista.

Yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa on edelleen kasvupotentiaalia myös nykyverkon alueella sekä teollisuuden että etenkin yhdyskuntien voimalaitoksissa. Myös paikallislisjakelussa käyttönäkymät ovat hyvät.

Gasum varautuu lisääntyvään käyttöön käynnistämällä verkoston laajennuksen suunnitteluhankkeita ja uudistamalla maakaasun hinnoittelua markkinoiden kehitystä vastaavaksi.

Lähde: Gasum ja Maakaasuyhdistys ry

Gasumin paikallisyhtiöiden toiminta kasvussa

Gasumin tytäryhtiö Suomen Kaasuenergia Oy hoitaa maakaasun myynti- ja siirtopalveluja Lohjalla, Siuntiossa, Porvoossa, Kotkassa ja Helsingissä. Suomen Kaasuenergia kasvatti kaasunmyyntivolyymin noin 36 prosenttia vuonna 2002. Yhtiö jatkoi maakaasun markkinointia Lohjalla ja laajensi jakelualueitaan Porvoossa ja Siuntiossa.

Kotkassa maakaasuverkostoa laajennettiin Laajakoskella. Tässä laajennuksessa tehtiin yhteistyötä paikallisen vesiosuuskunnan ja kaupungin kanssa, jolloin vesi-, viemäri- ja kaasuverkko saatiin rakennettua samalla kertaa. Kotkassa laajennettiin edelleen maakaasun käyttöä Mussalon satamassa, jonka lähes kaikki hallit lämpiävät nyt maakaasulla.

Helsingin paikallisjakeluverkko laajenee

Helsingissä erityisesti maakaasun keittiökäyttö lisääntyi. Kaasuliesiä hankittiin sekä ravintoloihin että yksityiskoteihin. Liesikäyttäjää varten Suomen Kaasuenergia kehitti uuden kiinteän vuosihinnan.

Maakaasun jakeluverkkoa laajennettiin Kumpulassa ja verkostoon tehtiin peruskorjauksia Herttoniemessä ja Itä-Helsingissä. Loppuvuodesta käynnistyivät rakennustyöt Helsingin Puistolassa ja Suutarilassa, jonne maakaasua tarjotaan teollisuuden polttoaineeksi. Koska jakeluverkko rakennetaan Puistolalan pientaloalueen tuntumaan, Suomen Kaasuenergia markkinoi maakaasua lämmönlähteeksi myös alueen omakotitaloille.

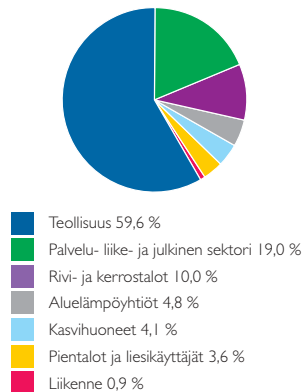
Lämmön myynti uusi tuote

Toinen tytäryhtiö Helsingin Kaasu Oy laajensi palvelutarjontaansa asennus-, rakentamis- ja korjauspalveluista lämmön ja höyryn tuotantoon ja myyntiin.

Kirkkonummella sijaitsevan uuden Sundsbergin asuinalueen lämmönlähteeksi on valittu maakaasu. Lämmön tuotannosta ja myynnistä vastaa Helsingin Kaasu. Vuoden 2002 loppuun mennessä oli lämmityskapasiteettia valmiina 26 paritaloa varten. Vuonna 2003 alueelle rakennetaan kaksi lämpöläitosta lisää.

Myös laitemyynti kehittyi hyvin vuonna 2002. Laitevalikoimaan kuuluvat lämmityskattilat, paineenvähennyslaitteet ja ravintolalaitteet. Rakentamis- ja asennuspalvelujen myynnissä käyttöputkistojen asennukset muodostivat suurimman osan myynnistä.

Maakaasun käytön jakaantuminen Suomen paikallisjakelussa

Lähde: Maakaasuyhdistys ry

HKL Bussiliikenteelle tunnustus vuoden 2002 maakaasuteosta

Maakaasuyhdistys ry palkitsi HKL Bussiliikenteen vuoden 2002 maakaasuteosta, koska se on määrätietoisesti kasvattanut maakaasubussien osuutta Helsingin kaupunkiliikenteessä. Maakaasubussien näkyvyys Helsingin keskustassa on kasvanut huomattavasti keväällä hankittujen 32 uuden maakaasubussin ansiosta. Helsingin keskustaliikenteessä maakaasubusseja on yhteensä 77. Gasum laajensi tankkausaseman kapasiteettia vastaamaan lisääntynyttä käyttöä.

Vuoden 2002 lopulla maakaasuautoja oli maailmalla käytössä yhteensä kolme miljoonaa, näistä Euroopassa 400 000. Yhdysvalloissa joka kolmas uusi hankittava bussi on maakaasukäyttöinen.

Maakaasun hankinta Suomeen

Maakaasun hankinta Suomeen perustuu vuonna 1994 solmittuun 20-vuotiseen hankintasopimukseen. Suomeen tuotavan maakaasun osuus Gazpromin kaasun tuotannosta on noin yksi prosentti. Venäjän energiamarkkinoiden kehittyessä ja uusien siirtoyhteyksien syntyessä monipuolistuvat kaasun hankintamahdollisuudet.

Tunnuslukuja:

- Etäisyys tuontialueelta: 3400 km
- Tuonti vuonna 2002: 4,3 mrd. m³
- Suurin päivätuonti (28.12.): 19,9 milj. m³
- Keskituonti talvipäivinä: 16 milj. m³
- Kumulatiivinen osto 1974–2002: 60 337 937 271 m³

Maakaasun käyttöä Gasumin nykysiirtoverkoston alueella voidaan edelleen lisätä merkittävästi. Maakaasun saatavuus ei ole este sen käytön lisäämiselle.

Gasumin ja Gazpromin välinen hankintasopimus on voimassa vuoteen 2014. Hankintahinnassa on huomioitu maakaasun kilpailutilanne muiden voimalaitospolttoaineiden kanssa Suomessa. Venäjän energiamarkkinoiden kehittyessä ja uusien siirtoyhteyksien syntyessä monipuolistuvat kaasun hankintamahdollisuudet.

Suomeen tuotavan maakaasun osuus Gazpromin kaasun tuotannosta on noin yksi prosentti ja viennistä Eurooppaan noin viisi prosenttia. Olemassa oleva siirtokapasiteetti Suomeen mahdollistaa nykyisen käytön merkittävän lisäämisen. Maakaasun tuonti on varmistettu vähintään kahdella putkella koko matkan Siperian tuotantokentiltä aina Suomen rajalle asti.

Gasum on panostanut monella saralla lähialueyhteistyöhön Pietarin alueen kaasun jakelusta ja siirrosta vastaavan Gazpromin tytäryhtiön Lentragsazin kanssa. Lentransgaz on mm. ostanut Gasumilta Kanaksella ennen Suomen rajaa viimeisenä olevan Severnajan kompressoriaseman laitteiden huoltotöitä. Myös vuoden 2003 huoltotöistä on sovittu.

Maakaasu on ollut ja on edelleen yksi merkittävimmistä valuuttatulojen lähteistä Venäjälle. Maan hallituksella ja vientiyhtiö Gazpromilla on selkeät intressit riittävän tuotanto- ja siirtokapasiteetin ylläpitämiseen ja lisärakentamiseen. Venäjän kotimarkkinoilla pyritään korottamaan kaasun hinta kustannuksia vastaavaksi, jolloin saadaan pääomia siirto- ja jakeluverkoston ylläpitoon.

Vuonna 2002 Gazprom ilmoitti haluvansa edetä Itämeren kautta rakennettavan kaasuputken rakentamisessa, ja se lähti yhdessä Fortumin kanssa aktiivisesti etsimään hankkeelle kumppaneita Euroopasta. Hankkeeseen otettiin mukaan myös mahdollisuus jatkaa kaasuputkea Iso-Britanniaan. Tämä ns. pohjoinen siirtoyhteys on

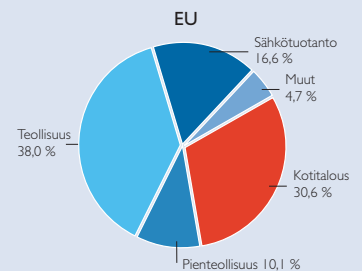
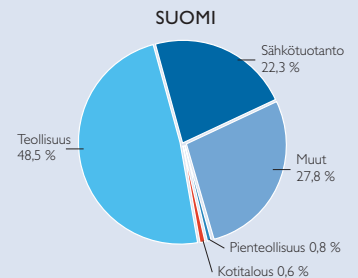
myös Euroopan unionin TEN-hankkeiden joukossa.

Maailman maakaasuvarat

BP:n kesäkuussa 2002 julkistaman energiakatsauksen mukaan (BP Statistical Review of World Energy) maapallon todennetut maakaasuvarat ovat 155 000 miljardia kuutiometriä. Varat riittävät noin 62 vuodeksi. Näiden maakaasuvarojen lisäksi tiedossa on useita alueita, joilta geologiaan pohjautuen tiedetään löytyvän lisää maakaasua. Kansainvälinen maakaasutietoa kokoava yhdistys Cedigaz arvioi, että todennetut ja todennäköiset maakaasuvarat mahdollistavat maakaasun käytön nykykulutuksella 170–200 vuodeksi.

Maapallon kaikista todennetuista maakaasuvaroista noin kolmannes sijaitsee Venäjällä. Vuonna 2002 Gazpromin kaasuntuotanto oli 520 miljardia kuutiometriä, joista 36 miljardia tuotettiin uusista lähteistä. Vuoden 2003 tuotantotavoitteeksi Gazprom on asettanut 530 miljardia kuutiometriä.

Maakaasun myynti sektoreittain

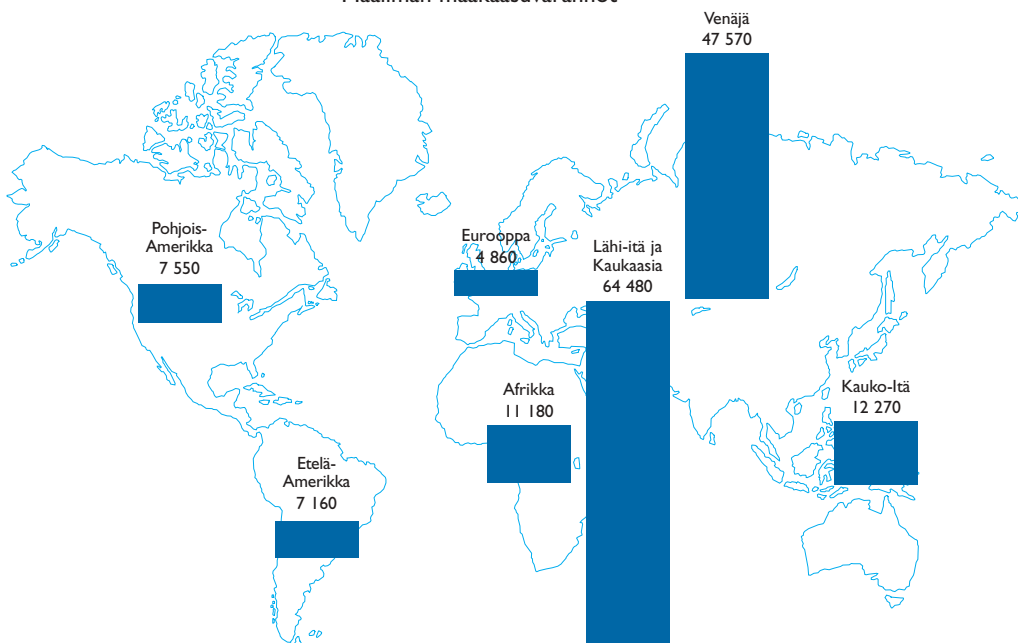

Lähde Eurogas (2001)

Sähkötuoantto: Lauhde sekä CHP sähkö
Muut: Kaukolämpö sekä CHP lämpö

CHP = yhdistetty sähkön- ja lämmön-tuotanto

Maailman maakaasuvarannot

Vuoteen 2002 mennessä todennettujen esiintymien maakaasuvarannot ovat yhteensä 155 000 miljardia m³.

Lähde BP.

Siirtoverkoston operointi

Maakaasun siirtoverkoston operoinnilla varmistetaan, että Gasumin asiakkaat saavat tarvitsemansa määrän maakaasua. Vuonna 2002 Gasum otti käyttöön uudistettuja automaatiojärjestelmiä Imatran kompressoriasemalla. Yhteydenpitoa kaasun siirrosta Suomeen vastaavan venäläisen Lentrasgazin kanssa kehitettiin.

Loppuvuonna maakaasun kulutus, joka ylitti selkeästi asiakkaiden vuosisopimuksilla tilaamat määrät, asetti erityisiä haasteita verkoston operoinnille. Esimerkiksi vuoden 2002 joulun ja uuden vuoden välisenä aikana Gasum toimitti kaasua hetkittäin jopa 20–30 prosenttia yli tilausmäärien.

Tunnuslukuja:

- Liitynnät Gasumin siirtoputkesta 192
- Suurin siirretty tuntikeskivirtaus 28.12.2002 klo 10–11 887 818 kuutiometriä tunnissa
- Häiriökeskeytysten lukumäärä siirtoputkessa I, keskeytysaika I min
- Häiriökeskeytysten vuoksi toimittamatta jäänyt energia verkon kautta siirretyistä energiasta 0,0002%

Maakaasuverkoston operoinnin tärkein työkalu on valvonta- ja kaukokäyttöjärjestelmä. Valvontajärjestelmä kerää tietoa mm. paineista, lämpötiloista ja virtauksista sekä erilaisia tila- ja hälytystietoja. Putkiston painetta hallitaan kaukokäyttöjärjestelmällä ohjaamalla kompressoreita. Lisäpainetta voidaan myös ostaa kaasun venäläiseltä toimittajalta. Kompressoreiden käyttötarve riippuu kaasun myyntimäärästä, käytön jakautumisesta siirtoputkistossa sekä tulo- ja paineesta Imatralle. Eri kompressoreista valitaan käyttöön ne, jotka polttoainetalouden ja ympäristövaikutusten kannalta parhaiten soveltuvat käyttötilanteeseen.

Maakaasun toimituskohtaisesti sovittava toimituspaine on normaalisti korkeintaan 24 baria. Erillisellä sopimuksella Gasum voi toimittaa kaasua myös tätä korkeammalla paineella.

Uudella automaatiojärjestelmällä kustannustehokkuutta

Vuonna 2002 Gasum uudisti Imatran kompressoriasemien vanhimpia automaatiojärjestelmiä. Uudessa konseptissa lähes kaikki automaatiotoiminnot on sulautettu kaukokäyttöjärjestelmään. Ainoastaan kaasuturbiinin ja maakaasukompressorin säätötoiminnot on toteutettu erillisessä järjestel-

mässä. Valkealan osalta uudistustyö tehdään vuonna 2003.

Uuden järjestelmärakenteen ansiosta kokonaiskustannukset alenivat ja järjestelmä-integrointi parani. Aiempaan verrattuna järjestelmät tarjoavat enemmän mittaus- ja tapahtumatietoja kunnonvalvonnan, operoinnin ja vianetsinnän tueksi ja vähemmän järjestelmiä ylläpidettäviksi. Myös operointipäätteet ja informaatiojärjestelmät uusittiin.

Sekä maahan tuotava että Gasumin asiakkailleen toimittama maakaasumäärä todetaan Gasumin omistamilla ja ylläpidämillä mittalaitteilla. Maakaasun toimitusmäärien todentamiseksi mitataan maakaasun määrä ja lämpöarvo. Tiedot kaasun kulutuksista kerätään valvontajärjestelmällä laskutusta ja verkoston operointia varten. Laskutukseen kerättävät kaasumäärät tallennetaan toimituskohteittain yhden tunnin tasejaksoissa.

Yhteistyö kaasun toimittajan kanssa kehittyi

Maakaasun siirrosta Suomen lähialueille vastaa Gazpromin tytäryhtiö Lentransgaz, jonka putkiston alue alkaa noin 300 km Pietarin itäpuolelta. Järjestelmävuorokautena Gasum vastaa teknisten menetelmien yhteensopivuudesta Lentransgazin järjestelmän kanssa.

Gasum kehittää aktiivisesti yhteyksiä Lentransgazin kanssa. Tällä hetkellä tietojenvaihtojärjestelmässä siirretään tietoja Suomen verkostosta minuuttitasolla ja Lentransgazin siirtoverkoston toiminnasta kahden tunnin välein. Lisäksi käytössä on reaaliaikainen chat-kanava, jonka avulla voidaan vaihtaa tietoa henkilöstön keskuudessa. Sitä mukaa kun Venäjän puolella siirtoverkkoa liitetään automaattisen kaukovalvonnan piiriin, lisääntyvät myös Gasumin mahdollisuudet seurata venäläisen siirtoverkoston tilaa.

Riittäkö Suomen siirtokapasiteetti?

Maakaasun siirtoverkkoa laajennetaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Nykyisen siirtoverkoston tekninen kapasiteetti on mitoitettu siten, että sillä pystytään toteuttamaan nykyiset sopimukset.

Kaasun hankinta ja jälleenmyynti perustuu asiakkaiden tekemiin vuositilaussopimuksiin, mutta asiakkaille on voitu toimittaa kaasua myös vuositilauksen ylittäviä määriä ilman erillistä tilausta.

Maakaasun kysynnän ylittäessä maahantuonnin tai putkiverkoston siirtokyvyn Gasum ohjaa siirtoverkkoa leikkaamalla toimitus-sopimuksen ylittävää käyttöä hintaa korottamalla. Lisäenergian hintaa korotetaan, jos maahantuonti ei riitä ylimääräiseen kulutukseen. Lisäsiirron hintaa korotetaan, jos Gasumin siirto-verkon kapasiteetti ei ole riittävä ylimäärälle. Osalla maakaasu-asiakkaista on vuorottaiskäyttö-sopimus, jonka perusteella niitä voidaan tarvittaessa tilapäisesti pyytää siirtymään toisen poltto-aineen käyttöön.

Verkon ylläpito ja kehittäminen

Gasum vastaa Suomessa maakaasun siirtoverkoston kapasiteetin riittävydestä ja toimintavarmuudesta. Tämä varmistetaan verkoston seurannalla, kunnossapidolla sekä tarvittavan lisäkapasiteetin rakentamisella.

Vuonna 2002 uusittiin mm. kompressoriasemien automaatioita ja kaukovalvonnassa tarvittava radiolinkkiverkkoa. Putken sisäpuolisen tarkastuksen piiriin saatiin 20 km uutta putki-osuutta. Maakaasuputken siirtotyö Kerava–Lahti oikoradan alta käynnistyi kesällä.

Maakaasuputken laajennussuunnitelmasta Turun talousalueelle valmistui perussuunnittelu. Rinnakkaisputken jatkon suunnittelu eteni.

Tunnuslukuja:

- Siirtoputkiston pituus 999,7 km
- Paineenvähennysasemat 128
- Kompressoriyksiköt 9
- Investoinnit 26,1 milj. euroa

Siirtoverkoston kuntoa seurataan elinikäselvityksillä, joiden avulla arvioidaan uudistamistarpeet. Vuonna 2002 Gasum käynnisti hankkeen elinikäselvityksen ja omaisuuden hallintajärjestelmän kehittämiseksi. Siirtoverkoston ylläpitokustannuksia arvioidaan 50 vuoden ajalta tulevaisuuteen. Uusi järjestelmä helpottaa siirtoverkoston nykykäyttöarvon ja investointiarvioiden käyttämistä siirtotariffin laskennan pohjana sekä omaisuuden hallintaa kirjanpidossa. Järjestelmän testaus alkoi helmikuussa ja se on tarkoitus ottaa käyttöön kuluvana vuonna.

Lisää siirtoputkistoa sisäpuolisen tarkastuksen piiriin

Vuoden 2002 aikana noin 20 lisäkilometriä maakaasuputkia saatiin mukaan painekaapimilla eli ns. porsailta toteutettavaan putken sisäpuoliseen tarkastusohjelmaan. Gasum rakensi Lappeenrantaan ja Mussaloon uudet painekaapimien sisään- ja ulostulopisteet eli porsasloukut. Näiden kohteiden porsasloukkoja ei rakennettu kiinteinä, vaan putkistoon tuli asennuskohdat siirrettäville porsasloukuille. Helsingin Vuosaaren porsasloukku kytketään putkistoon kesällä.

Paineenvähennysasemien muutostöitä tehtiin Tervakoskella, Kirkkonummella Masalassa sekä Valkeakoskella. Kapasiteettia piti lisätä uusien asiakkaiden tarpeita varten.

Imatran kompressoreiden automaatiojärjestelmien uudistuksen suunnittelu, testaus ja käyttöönotto hoidettiin pääosin Gasumin omin voimin.

Gasumin maakaasuverkoston toimintaa valvotaan kaukovalvontajärjestelmällä. Tie-

donsiirto tapahtuu pääasiassa Gasumin omalla radiolinkkiverkolla, jota uudistettiin vuoden 2002 aikana vaihtamalla vanhimpia radiolaitteita uusiin radiomodeemeihin. Gasumilla olevien taajuuslupien voimassaoloaika on asteittain päättymässä, ja radiolinkeistä siirrytään modeemien käyttöön.

Maakaasun mittaajajärjestelmän standardeihin on tulossa muutoksia. Samassa yhteydessä uudistetaan mittalaitteita ja Gasumin mittalaitelaboratorio. Uudistustyön valmistelu käynnistyi vuoden 2002 aikana. Gasum kalibroi ja huoltaa, paitsi omia, myös asiakkaiden kaasumäärämittareita.

Merkittävä putkihanke vuonna 2002 oli runkoputken siirtäminen tulevan Kerava–Lahti oikoradan alta. Putki siirretään kolmessa kohteessa, pisin on noin 6 km osuus Mäntsälän pohjoispuolella. Uuden putken liitostyöt tehdään juhannuksena 2003, jonka jälkeen nykyinen putki voidaan poistaa käytöstä. Ratahallintokeskus korvaa muutuskustannukset Gasumille.

Rinnakkaisputki laajenee

Länsilaajennus ja nykyisen verkoston alueella suunnitteilla olevat hankkeet edellyttävät nykyisen verkoston siirtokapasiteetin vahvistamista mm. rinnakkaisputkea laajentamalla. Vuonna 2002 valmistui rinnakkaisputken perussuunnittelu välillä Hirvikallio–Kymijoki. Hankkeesta on tehty jatko päätös ja detaljisuunnittelu välillä Pajari–Kymijoki on aloitettu. Rakentamispäätös tehdään syksyllä 2003.

Pääkaupunkiseudun kasvava kaasunkulutus edellyttää Helsingin haaran vahvistamista. Tätä varten tehtiin Mäntsälä–Kerava rinnakkaisputken perussuunnittelu, joka valmistui syksyllä. Kuluvan vuoden alussa käynnistyi Kymijoki–Niinikoski rinnakkaisputken perussuunnittelu. Se sisältää alustavan linjassuunnittelun rinnakkaisputkelle Mäntsälään saakka. Nämä hankkeet mahdollista-

vat verkoston vaiheittaisen kehittämisen siten, että siirtokapasiteetti riittää kattamaan tulevat kaasuntarpeet hyvin pitkälle.

Länsilaajennus tähtää vuoteen 2008

Maakaasun siirtoverkoston laajennushankkeesta Turun talousalueelle valmistui perussuunnittelu elokuussa 2002. Perussuunnitteluun sisältyi kaavoitustilanteen selvittäminen, maaperäarvioinnit, reittikäytävän ilmakuvakartoitus, laitteiden tekninen mitoitus ja ympäristöarviot. Gasum arvioi, että riittävän siirtokapasiteetin varmistamiseksi tarvitaan halkaisijaltaan 500 mm putki. Mitoitus sisältää varauksen putken jatkamiseksi myöhemmin Rauman ja Porin alueelle. Perussuunnittelun myötä tarkentui myös hankkeen kustannusarvio. Rakentamiskustannuksiksi Mäntsälästä Naantaliin Gasum arvioi 120 miljoonaa euroa.

Gasumin tavoite on toimittaa kaasua Turkuun vuonna 2008. Tavoitteen varmistamiseksi tehtiin syksyllä 2002 päätös etene misestä seuraavaan vaiheeseen, joka käsittelee maanhankinnan ja lunastusprosessin.

Kunnossapitopalveluja asiakkaille

Gasum tarjoaa kunnossapitopalveluja myös asiakkailleen. Vuonna 2002 Gasum teki mm. kaasuturbiinien ja painevähennyslaitteistojen huoltoja sekä suunnittelu- ja rakennustöitä. Tämä palvelutarjonta, Gasumin tytäryhtiöiden tarjoamat asentamis- ja laitemyyntipalvelut sekä maakaasulla tuotetun lämmön ja höyryn myynti kootaan uuden tuotenimen Gasum Energiapalvelut alle.

Asiakkaiden tyytyväisyyttä kaasun toimitusvarmuuteen

Gasumin asiakkaille vuonna 2002 tehdyssä asiakastyytyväisyysmittauksessa kysyttiin, mitä asioita asiakkaat pitävät erityisen tärkeinä ja millaiset arvosanat he näistä asioista Gasumin toiminnalle antavat. Tärkeimmäksi ominaisuudeksi asiakkaat nostivat kaasun toimitusvarmuuden, asteikolla 1–5 toimitusvarmuuden tärkeys oli 4,92. Tyytyväisyyttä Gasumin toimintaan mitattiin kouluarvosanoilla. Toimitusvarmuuden arvosanaksi tuli 9,53.

Gasum ja yhteiskunta

Gasumin tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia ja asiakkaidensa toimintaedellytyksiä toimittamalla maakaasua ja siihen liittyviä palveluja. Maakaasulla on tärkeä rooli sekä teollisuuden että yhdyskuntien voimaitosten polttoaineena. Maakaasutoimituksen luotettavuus ja turvallisuus on yksi suomalaisen yhteiskunnan toiminnan perusedellytyksistä.

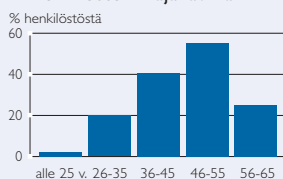
Gasumin tärkeimmät sidosryhmät ovat asiakkaat, henkilöstö, omistajat, toimintaa valvovat viranomaiset ja verkoston vaikutuspiirissä oleva naapurusto. Asiakkaiden kanssa tehtävää yhteistyötä on kuvattu markkinakatsauksessa, omistajavuorovaikutusta hallituksen kertomuksessa. Tässä on esitelty vuorovaikutusta muiden tärkeimpien sidosryhmien kanssa.

Gasum on tunnistanut maakaasun siirtotoiminnan haitalliset ympäristövaikutukset ja pyrkii vähentämään niitä. Vuonna 2002 Gasum liittyi teollisuuden energiansäästösopimukseen. Kehittämiskohteena on myös verkostorakentamisen ympäristövaikutusten minimointi.

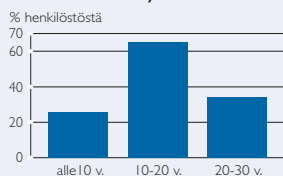
Tunnuslukuja:

- Investoinnit ympäristöön, terveyteen ja turvallisuuteen 990 000 euroa
- Henkilöstön sairauspoissaolot 1,8 % työtunneista
- Työtapaturmien määrä 4 kpl miljoonaa työtuntia kohti (yli päivän poissaoloon johtaneet)
- Metaanipäästöt 358 tonnia
- Hiilidioksidipäästöt 57 802 tonnia

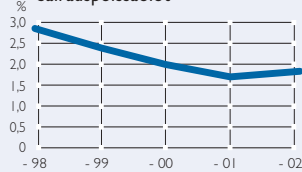
Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön työssäolovuodet

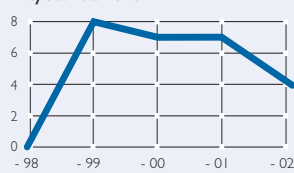

Sairauspoissaolot

Teollisuuden työntekijöiden keskimääräinen sairauspoissaoloprosentti v. 2001 oli 4,6. (Lähde: TT)

Yli päivän poissaoloon johtaneiden työtapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti

Suomalaiseen RC-ohjelmaan sitoutuneiden yritysten vastaava vertailuluku v. 2001 oli 17

Gasumin henkilöstö

Henkilöstön määrä Gasum-konsernissa vuoden 2002 lopussa oli 180. Emoyhtiössä henkilökuntaa oli 144 ja tytäryhtiöissä yhteensä 36. Henkilöstömäärä on pysynyt tasaisena viime vuodet ja henkilöstön vaihtuvuus on varsin pientä. Määräaikaista harjoittelijoita lähinnä kesätyöntekijöitä Gasumissa oli 54.

Gasum-konsernin tasa-arvosuunnitelma valmistui vuonna 2002. Tasa-arvosuunnitelmassa on määritelty mm. yhtiön rekrytointiperiaatteet sekä ohjeet sukupuolisen häirinnän varalta. Konsernissa työskentelee 43 naista ja 137 miestä.

Vuonna 2002 Gasumissa koulutuksen painopistealueena oli asiakaspalvelu. Lisäksi henkilöstöä koulutettiin uusien tietojärjestelmien käyttöön. Koulutuspäiviä oli keskimäärin viisi henkilöä kohti.

Henkilöstön terveyttä ja työturvallisuutta kuvaavat tunnusluvut olivat edelleen hyvällä tasolla. Työterveyshuollon bruttokustannus henkilöä kohti oli noin 300 euroa vuodessa, joka sisältää ennaltaehkäisevän työterveyshuollon sekä sairaanhoidon. Henkilöstölle tehdään työhön-tulotarkastuksen jälkeen määräaikaistarkastukset vähintään viiden vuoden välein.

Gasumissa on tehty organisaation toimivuustutkimuksia säännöllisesti vuodesta 1991. Tutkimuksessa on pyydetty henkilöstöä arvioimaan selviytymistään omassa työssään, miten yhtiön johto ja esimiehet ovat onnistuneet sekä miten yhteistyö työtovereiden kanssa on sujunut. Kaikkina niinä vuosina, jolloin tutkimus on tehty, Gasumin henkilöstö on ollut tyytyväisempää omaan työhönsä ja

yhtiöönsä kuin vertailuryhmänä olleet yritykset.

Henkilöstön palkitsemispolitiikka perustuu yhtiön taloudelliseen kokonaistulokseen ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Vuoden 2002 aikana viimeisteltiin Gasumin osastokohtaiset tuloskortit, joita käytetään vuoden 2003 tulospalkkion laskennan perusteina.

Toimipisteiden lähialueet

Emoyhtiöllä on toimipisteet kuudella paikkakunnalla. Suurimmat työllistäjät ovat Valkealan maakaasukeskus (61 vakituista henkilöä) ja Espoon pääkonttori (34). Myös määräaikaista harjoittelijoita on näissä toimipisteissä eniten. Tytäryhtiöiden toimipisteet ovat Helsingissä, Kotkassa ja Lohjalla.

Lähinaapureille pyritään säännöllisesti tiedottamaan toimipisteiden toiminnasta. Vuonna 2002 uudistettiin Valkealan kompressoriaseman turvallisuustiedote. Imatralla Gasumin toimipiste liittyi paikalliseen vesiosuuskuntaan.

Gasum pyrkii suuntaamaan sponsorointitukeaan toimipisteiden lähialueille. Vuodesta 1993 yhtiö on tukenut Valkealan Kajon naisten lentopallojoukkuetta. Sponsorointisopimus uudistettiin vuonna 2002 jatkamaan vuoteen 2004. Valkealassa tuettiin myös osin maakaasukeskuksen alueella sijaitsevan Myllypuron luontopolun perustamista. Espoossa tuettiin jalkapalloseura FC Espoon ja Espoon SOS-lapsikylän toimintaa. Gasumin tytäryhtiöllä Suomen Kaasuenergialla on Sipoossa kummiluokka. Valtakunnallisesti tuettiin Hengityselinliitto HELIn järjestämiä lasten astmaleirejä.

Siirtoputken vaikutus maanomistajiin

Maakaasun siirtoputken vaikutusalueella on tuhansia maanomistajia. Gasum lunastaa putkialueille käyttöoikeuden, venttiili- ja paineenvähennysasemien kiinteistöt lunastetaan omistusoikeuksin. Putki aiheuttaa kiinteistöille joitakin käytörajoituksia. Vuonna 2002 Gasum antoi 108 kirjallista lupaa ja lausuntoa maakaasuputken välittömässä läheisyydessä

Vuoden gasumlainen Valkealasta

Vuoden gasumlaiseksi 2002 valittiin huoltoteknikko **Timo Markkanen**, joka työskentelee Valkealassa maakaasukeskuksessa sähköisen kunnossapidon myyntimittaus-tiimissä. Perusteluissa todettiin, että hän on ahkera, positiivinen, jämpä kehittäjä, lähitukija ja loistava musiikkimies. Vuoden gasumlaisen valitsevat edellisten vuosien palkitut.

tapahtuvasta maankäytöstä ja rakentamisesta. Lisäksi Gasum kävi paikan päällä valvomassa lukuisia kaivutöitä.

Gasum julkaisi kaksi esitettä, joissa annetaan ohjeita maakaasuputken lähialueilla tapahtuvaa toimintaa varten. Maakaasuputkiston rakentaminen -esitteessä kerrotaan suomeksi ja ruotsiksi maakaasuverkostosta, sen rakentamisesta, maanlunastuksesta sekä maankäytön rajoituksista putken läheisyydessä. Muista maakaasulinja! -esite toteutettiin yhdessä Maakaasuyhdistyksen kanssa. Esite sisältää turvallisuustietoa maakaasuputken läheisyydessä tapahtuvasta rakentamisesta.

Laajennussuunnitelmista tiedottaminen

Selvitys maakaasuputken länsilaajennuksen ympäristövaikutuksista valmistui alkuvuodesta 2002. Arviointiraportti oli esillä kaikissa putkialueen kunnissa ja Gasumin internet-sivuilla, minkä lisäksi selvityksen tuloksia esiteltiin kuudessa esittelytilaisuudessa. Selvitystilaisuuksiin osallistui yhteensä 161 henkilöä.

Yhteysviranomaisena toiminut Lounais-Suomen ympäristökeskus antoi arviointiselostuksesta lausuntonsa kesäkuussa 2002. Viranomainen piti arviointia valtaosin riittävänä, joskin täydennyksiä tarvitaan jonkin verran mm. vaihtoehtoisten linjausten osalta, mikäli lopullisessa suunnitelmassa päädytään esitetystä päälinjauksesta poikkeaviin vaihtoehtoihin.

Gasumin tavoite on toimittaa kaasua Turkuun vuonna 2008. Tavoitteen varmistamiseksi hanke on vaiheistettu ja syksyllä 2002 tehtiin päätös seuraavasta vaiheesta, joka käsittää maanhankinnan ja lunastusprosessin. Lunastusprosessin yhteydessä maanomistajat saavat lisätietoa hankkeesta ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa putkilinjan yksityiskohtaiseen linjaussuunnitteluun.

Mäntsälä-Kerava rinnakkaisputken perussuunnittelu valmistui syksyllä. Putken linjaussuunnitelmista järjestettiin maanomistajille tupailta Mäntsälässä ja Sipoossa, kumpaankin tilaisuuteen osallistui noin 50 maanomistajaa.

Maakaasutoimitusten luotettavuus ja turvallisuus

Maakaasutoimitusten luotettavuus ja turvallisuus varmistetaan suunnitelmallisten ennakkohuoltojen ja tarkastusten avulla. Kaasun siirron riskit arvioidaan vaara-arviointi- ja turvallisuusselvityksissä.

Maakaasun toimitusvarmuus oli hyvä vuoden 2002 aikana. Maakaasun siirtoverkostossa ei ollut putkirikkoja eikä hätätilanteita.

Maakaasun toimituksissa asiakkaalle oli yksi noin minuutin pituinen häiriökeskeytys. Häiriöitä, jotka olisivat hoitamattomana voineet aiheuttaa toimituksen keskeytyksen, oli viisi. Yhtiön Espoon toimistotiloista osa vahingoittui marraskuussa tulipalon vuoksi.

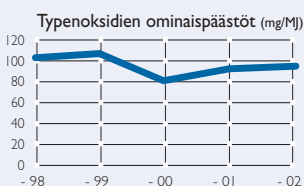
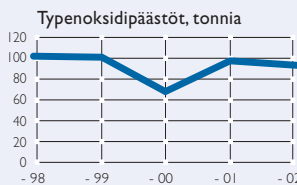
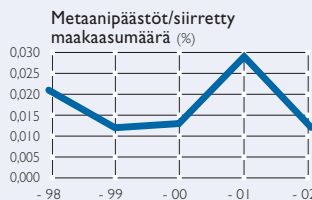
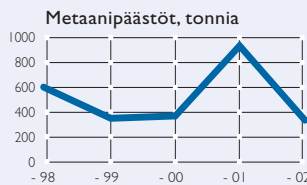
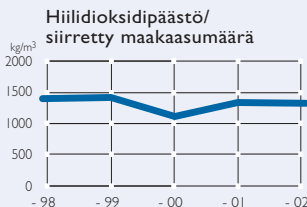
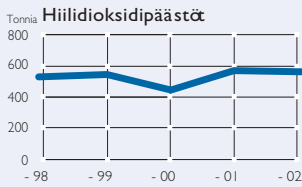
Gasum osallistui yhdessä Huoltovarmuuskeskuksen, Maakaasuyhdistyksen ja Öljy- ja kaasualan keskusliiton kanssa Puolustustaloudellisen Suunnittelukunnan öljypoolin ja sen alaisen maakaasujaoksen työhön, jossa tehtiin valmiusohje maakaasuhuollon järjestelyistä poikkeustilanteissa. Maakaasun käyttäjille laadittiin valmiusohjeesta tiivistelmä. Öljypoolin valmiuspäälliköille järjestettiin yhdessä Huoltovarmuuskeskuksen ja Öljy- ja kaasualan keskusliiton kanssa valmiuspäivä Valkealassa.

Kaasun alkuperä

Länsi-Siperiassa, josta maakaasu tuodaan Suomeen, sijaitsevat maailman suurimmat kaasuesiintymät. Suomeen tuotava maakaasu tulee Jamburgin ja Urengoin kentiltä.

Siperian lähteissä maakaasu on kolmessa kerroksessa 1000–4000 metrin syvyydessä. Kaasukentän käyttöön otossa maakaasulähteeseen porataan tuotantoreikä. Tuotannossa olevaa reikää kutsutaan kaasukaivoksi. Kaasukaivot tuottavat kaasua yleensä 25 vuotta, jotkut jopa sata vuotta. Noin 20 kaasukaivoa riittää kattamaan Suomen kaasun tarpeen.

Siirtomatka Länsi-Siperiasta Suomeen on noin 3400 kilometriä. Yli metrin läpimitaisia siirtoputkia on useita rinnakkain. Putket kulkevat ikiroudan alueella maan päällä ja muualla noin metrin syvyydessä maan alla.

Ympäristövaikutukset

Gasumin ympäristöasioiden hallintajärjestelmä perustuu kansainväliseen ISO 14001-standardiin. Järjestelmä sertifioitiin uudelleen syksyllä 2001. Tytäryhtiöillä ei ole sertifioituja ympäristöjärjestelmiä. Ympäristöasioiden hallintaan liittyvät keskeiset periaatteet on kuvattu Gasumin ympäristökäsikirjassa ja siihen liittyvässä ohjeistuksessa. Gasum on ollut vuodesta 1996 mukana kemianteollisuuden Responsible Care eli Vastuu Huomisesta -ohjelmassa.

Uuden ympäristölainsäädännön mukaisesti Mäntsälän kompressoriaseman ympäristölupahakemus jätettiin paikalliselle ympäristöviranomaiselle toukokuussa 2002.

Tärkeänä tulevaisuuden haasteena on kehittää edelleen ympäristöystävällisiä työmenetelmiä maakaasurakentamisessa. Tähän liittyen Gasumissa on käynnistetty tutkimustyö.

Jäljempänä esitetyt luvut käsittävät emoyhtiön toiminnasta aiheutuneet ympäristövaikutukset.

Metaanipäästöt

Suomeen tuotava maakaasu on 98-prosenttisesti metaania, joka on ns. kasvihuonekaasu. Metaania pääsee ilmakehään esimerkiksi putkiston tyhjennysten eli ulospuhallusten yhteydessä. Ulospuhalluksia tarvitaan, kun putki joudutaan tekemään paineettomaksi maakaasusta hätätilanteiden tai huolto- ja liitostöiden takia. Vuonna 2002 metaanipäästöt olivat vain 39 % edellisvuoden määrästä, koska vuoden 2002 aikana ei tehty suuria ulospuhalluksia vaativia putkiston liitostöitä. Metaanipäästöt olivat yhteensä 358 tonnia. Tämä vastaa suuruudeltaan keskikokoisen kaupungin kaatopaikan metaanipäästöjä vuodessa.

Hiilidioksidi- ja typenoksidipäästöt

Maakaasun painetta nostetaan verkoston varrella noin 100 kilometrin välein olevilla kompressoriasemilla. Kompressorien käyttövoima saadaan kaasuturbiineista, jotka käyttävät polttoaineenaan maakaasua. Maakaasun palamisessa syntyy hiilidioksidia, vesihöyryä ja typen oksideja.

Hiilidioksidipäästön määrä vuonna 2002 oli 57 802 tonnia. Typenoksidien kokonais-

päästö oli 96,4 tonnia ja kompressoriasemien keskimääräinen NO_x-ominaispäästö oli 92,9 mg/MJ.

Energian kulutus

Maakaasua käytettiin kompressoriasemien turbiinien polttoaineena 223 GWh. Paineenvähennysasemilla kaasua kului 65 GWh kaasun ja paineenvähennysasemarakennusten lämmittämiseen. Siirto-prosessiin käytettiin maakaasua 0,67 % siirretystä kaasumäärästä. Imatralla tehty juoksupyörämuutos, jonka avulla optimoidaan kompressorin käyttöä, pienensi polttoaineen kulutusta ja siten hiilidioksidi- ja NO_x-päästöjä.

Gasum mukaan teollisuuden energiansäästösopimukseen

Energiansäästösopimukseen liittyen Gasum teetti energiakatselmuksen, jossa käytiin läpi Gasumin energian käytön jakautuma ja selvitettiin mahdollisia energiansäästökohteita. Katselmus valmistui marraskuussa.

Energiakatselmuksessa tuotiin esiin mm. ajatus siitä, että Gasum rakennuttaisi omat pienet CHP-laitokset suurimpiin toimipisteisiinsä Imatralla ja Valkealaa ja tuottaisi itse toimipisteissä tarvittavan sähkön ja lämmön. Tehostamishankkeina tuli esiin myös muun muassa kompressoriasemien kunnonvalvonta- ja optimointijärjestelmien kehittäminen ja toteuttaminen sekä vanhojen atmosfäärikattiloiden uusiminen.

Kehittämishankkeena tuotiin esiin mahdollisuus tuottaa Mäntsälässä ja Valkealassa kompressoriasemien pakokaasuista hyödynnettävää lämpöä kaukolämmön tuottamiseen paikalliselle lämpöyhtiölle. Gasum solmi asiaa koskevat aiesopimukset Vari Oy:n ja Mäntsälän Sähkö Oy:n kanssa tamikuussa 2003. Kompressoriasemien käytöasteen ja paikallisen kaukolämpöverkon energiatarpeiden perusteella arvioidaan hyödynnettävän energiamäärän olevan noin 25–40 GWh vuodessa.

Gasum Oy:n liikevaihto vuonna 2002 oli 575,9 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 33,5 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan taloudelliset tavoitteet ylitettiin kertomusvuonna.

Gasum Oy:n hallituksen toimintakertomus vuodelta 2002

Gasumin hallituksen jäsenet, vas. hankintajohtaja Vladimir Hramoff, myyntijohtaja Björn Ahlnäs, toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja Antero Jännes, siirtotoiminnan johtaja, varapuheenjohtaja Juha Vainikka, talousjohtaja Birger Sandström.

Maakaasun myynti

Vuoden 2002 aikana Gasum Oy:n maakaasun myynti oli 43,02 TWh. Tämä on noin 4,3 miljardia kuutiometriä maakaasua. Vuoden aikana asiakkaat eivät ottaneet käyttöön uusia suuria maakaasun käyttökohteita. Helmikuusta elokuuhun maakaasun kulutus oli vähäisempää kuin vuonna 2001, mutta tammikuussa ja syyskuusta vuoden loppuun kulutus oli selvästi suurempaa kuin edellisenä vuonna. Maakaasun kokonaisyntymys vuonna 2002 oli 0,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Ulkoilman lämpötilan lisäksi maakaasun kysynnän muutoksiin vaikutti markkinasähkön hinta. Pääosa vuodesta oli poikkeuksellisen lämmintä ja syksyyn asti myös markkinasähkön hinta pysyi alhaalla. Loppuvuodesta vesivoiman tarjonta väheni tuntuvasti, mikä nosti markkinasähkön hinnan ennätysellisen korkealle tasolle. Hinnan nousua tehosti syyskuun lopulta alkanut epätavallisen kylmä jakso, joka kesti yli vuoden vaihteen. Sähkömarkkinahintojen nousu loppuvuodesta nosti maakaasun käytön lähes edellisen vuoden tasalle.

Gasum toimitti asiakkailleen kaikki tilatut kaasumäärät. Lisäksi asiakkaille toimitettiin tilausmäärät ylittävää lisäkaasua. Sen osuus koko vuoden käytöstä oli keskimäärin 6,4 prosenttia. Vuoden viimeisinä

kuukausina lisäkaasun osuus oli vuorokausitasolla yli 20 prosenttia. Häiriöttömän maakaasun siirron varmistamiseksi tilausmäärät ylittäviä toimituksia rajoitettiin hetkellisesti huippukysyntätilanteissa vuoroitaiskäyttösopimuksien nojalla ja korottamalla lisäkaasun hintaa.

Asiakkaille lisää valinnan varaa

Gasum on kehittänyt omaa riskienhallintaa, jolla pyritään vähentämään öljynhinnan muutosten vaikutusta yhtiön tulokseen. Olemme tarjonneet myös asiakkaille mahdollisuuden pienentää öljyn hintavaihtelusta johtuvaa maakaasun hintariskiä. Asiakas voi tehdä haluamastaan osasta maakaasun hankintaa erillisen sopimuksen, jossa maakaasun hintakaavassa oleva öljyn hintatekijä sidotaan sopimuskuukausien ajaksi ennalta annettaviin öljynhintoihin.

Investoinnit

Investoinnit vuonna 2002 olivat yhteensä 26,1 miljoonaa euroa. Gasum Oy lunasti ABB Oy:ltä aiemmin vuokraamansa kompressoriaseman laitteet ja omistaa nyt itse kaikki käytössään olevat koneistot

Ratahallintokeskuksen toimeksiannosta ja kustannuksella Gasum siirtää omistamaansa maakaasun runkoputkea Mäntsälä–Kerava oikoradan tieltä.

Uuden putkilinjan suunnittelu valmistui kesällä 2002, jonka jälkeen voitiin aloittaa maanlunastustoimet. Rakentaminen alkoi syksyllä ja uusi putki otetaan käyttöön juhannuksena 2003.

Gasum vahvistaa maakaasun runkolinjaa ja on käynnistänyt Luumäeltä Elimäelle ulottuvan rinnakkaisputkiosuuden perussuunnittelun. Imatran kompressoriasemien automaatiojärjestelmien uudistus-hanke valmistui.

Gasum on ostanut Tampereelta tontin, jolle sijoitetaan yhtiön Tampereen aluetoimisto. Suunnitteilla olevaan rakennukseen tulee huolto- ja toimistotiloja. Rakennustyöt aloitetaan vuonna 2003.

Maakaasuputki Turun alueelle vuonna 2008

Perussuunnittelu ja investointisuunnitelma kaasuputkesta Mäntsälästä Turun talousalueelle valmistui aikataulun mukaan kesällä 2002. Turun talousalueelle rakennettavan putken pituus on 195 km. Suunnittelussa varauduttiin kaasuputken jatkamiseen myöhemmin Rauman ja Porin alueille.

Toimintavuoden aikana Gasum toteutti ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain mukaiset ympäristö- ja luontoarvioinnit kaasuputken rakentamiselle Mäntsälästä Turun talousalueelle. Lounais-Suomen ympäristökeskus toimi hankkeen yhteysviranomaisena ja antoi kaasuputken YVA-selostusta koskevan loppulausuntonsa 5.6.2002. Lausunnon mukaan putken rakentamiselle suunniteltua reittiä pitkin ei ole ympäristöllisiä esteitä, joskin joissain erityiskohteissa edellytetään vielä tehtävän lisätutkimuksia työn seuraavassa vaiheessa.

Investointisuunnitelman mukaan putkilinjan maaperätutkimukset, maanlunastusprosessi, materiaalihankinnat ja rakentaminen Turun talousalueelle vaatii aikaa noin 42 kuukautta. Vuonna 2003 työtä jatketaan siten, että putki voitaisiin ottaa käyttöön vuonna 2008.

Ympäristö, terveys ja turvallisuus

Gasumin ympäristöhallintajärjestelmä perustuu kansainväliseen ISO 14001-standardiin. DNV Certification Oy on sen tarkastanut ja hyväksynyt 7.12.1998. Järjestelmä sertifioitiin uudelleen syksyllä 2001. Lisäksi Gasum on sitoutunut noudattamaan Kemianteollisuus ry:n Responsible Care -ohjelmaa. Gasum on liittynyt myös teollisuuden energiansäästösopimukseen. Siirtoputkiston turvallisuutta lisättiin investoimalla laitteistoihin, jotka mahdollistavat putkiston entistä kattavamman sisäpuolisen tarkastamisen.

Ympäristöön ja terveyteen liittyvät tavoitteet saavutettiin.

Henkilöstö

Gasum Oy:n palveluksessa oli vuoden 2002 aikana keskimäärin 165 henkilöä. Lisäksi tytäryhtiöiden palveluksessa oli 40 henkeä. Toimintavuoden aikana pyrittiin kehittämään erityisesti toiminnan asiakaslähtöisyyttä ja järjestettiin tähän liittyvää valmennusta.

Tytäryhtiöt ja palvelujen myynti

Maakaasun paikalliskelutoiminnan kehittämiseksi vuonna 2001 aloitetut hallinnolliset rakennejärjestelyt saatettiin loppuun. Gasum Oy omistaa tytäryhtiöittensä kaikki osakkeet.

Gasum haluaa varmistaa, että maakaasua on mahdollisimman kattavasti tarjolla myös pieniin käyttökohteisiin kaikilla niillä paikkakunnilla, joihin siirtoputkisto ulottuu. Mikäli paikkakunnalla ei ennestään toimi aktiivista maakaasun paikalliskelua, Suomen Kaasuenergia Oy pyrkii selvittämään paikalliskelutoiminnan mahdollisuuksia markkinaolosuhdeiden ja Gasum Oy:n yhtenäisten tukkumyyntiehtojen pohjalta. Suomen Kaasuenergian markkinaosuus maakaasun paikalliskelusta on noin 15 %. Tällä hetkellä Suomen Kaasuenergia myy maakaasua Helsingissä, Kotkassa, Siuntiossa, Porvoossa ja Lohjalla. Gasum tutkii paikalliskelun mahdollisuuksia eräillä muillakin paikkakunnilla. Vuonna 2003 Suomen Kaasuenergian tytäryhtiö aloittaa toimintansa kahdella paikkakunnalla Virossa.

Helsingin kaupunkikaasu Oy huolehtii Helsingin jakeluverkon verkkopalveluista.

Helsinkikaasu Oy myy kaasulaitteita, tarjoaa maakaasun jakeluputkistojen rakentamista ja toimii asennus- ja huoltopalvelujen asiantuntijana.

Tavoitteena on kasvattaa paikallismyyntiä kolmanneksella vuoteen 2007 mennessä. Tämä luo edellytyksiä laajentaa ja monipuolistaa maakaasualan laite- ja palvelumyyntiä. Gasumin ja sen tytäryhtiöiden tarjoamia palveluja ovat kunnossapito-, rakennus-, asentamis- ja laitemyyntipalvelut sekä maakaasulla tuotettu lämpö tai höyry. Tämä palvelutarjonta kootaan uuden tuotenimen Gasum Energiapalvelut alle.

Vuonna 2002, joka oli Kaasupörssi Oy:n ensimmäinen täysi toimintavuosi, kaasupörssin kautta välitettiin 0,8 prosenttia Suomessa käytetystä maakaasusta. Kaasupörssiin on liittynyt 25 maakaasuasiakasta. Tavoitteena on kehittää pörssikauppaa teknisesti kaupankäynnin aktivoimiseksi tulevien vuosien aikana.

Yhtiön omistusrakenne

Vuosi 2002 oli Gasum Oy:n yhdeksäs toimintavuosi. Gasum Oy:n omistusrakenne ei ole muuttunut kesän 1999 jälkeen. Yhtiön omistavat:

Fortum Oil and Gas Oy	25 %
OAQ Gazprom	25 %
Suomen valtio	24 %
Ruhrigas Energie	
Beteiligungs-Aktiengesellschaft	20 %
M-real Oyj	2 %
Stora Enso Oyj	2 %
UPM-Kymmene Oyj	2 %

Lisäksi Suomen valtio omistaa K-sarjan osakkeen.

Yhtiökokous, hallintoneuvosto ja hallitus

Gasum Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 14. toukokuuta 2002.

Hallintoneuvoston jäsenistä erovuorossa olivat varatuomari Harri Malmberg, johtaja Evgenija K. Selihova Gazpromista ja johtaja Veli-Matti Ropponen Fortumista. Myös vuonna 2001 kuolleen Gazpromia edustaneen Valeri V. Remizovin paikka täytettiin.

Harri Malmberg valittiin uudestaan seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi. Uusina jäseninä hallintoneuvostoon valittiin Gazpromin hallituksen varapuheenjohtaja Aleksander Rjasanov ja niin ikään Gazpromin edustajana Lentransgazin toimitusjohtaja Sergei Serdjukov. Ruhrgasin edustajana jatkaa tohtori Eike Benke sekä uutena jäsenenä johtaja Matthias Keuchel. Hallintoneuvoston jäseninä jatkavat yksikön johtaja Bo Lindfors Fortumista, johtaja Heikki Sara UPM-Kymmenestä ja ylijohdaja Taisto Turunen Kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Yhtiökokous valitsi Harri Malmbergin uudestaan hallintoneuvoston puheenjohtajaksi ja Taisto Turusen varapuheenjohtajaksi.

Yhtiökokous valitsi PricewaterhouseCoopers Oy:n Gasum-konsernin tilintarkastajayhteiseksi. Vas- tuullisena tilintarkastajana on KHT Eero Suomela.

Gasum Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Antero Jännes. Jäseniä olivat johtajat Vladimir Hramoff, Birger Sandström ja Juha Vainikka sekä Björn Ahnäs, jonka hallintoneuvosto valitsi jäseneksi toiseksi kolmivuotiskaudeksi.

Kertomusvuoden aikana hallintoneuvosto kokoon- tui neljä kertaa ja hallitus 11 kertaa.

Tulevaisuuden näkymät

Maakaasun tärkein markkinapotentiaali on yhdys- kuntien ja teollisuuden yhdistetty sähkön ja lämmön

tuotanto. Se pohjautuu lämmön tarpeeseen, mikä Suomen olosuhteissa merkitsee verrattain tasaista ympärivuotista käyttöä. Kasvumahdollisuuksia on myös paikallisjakelussa, pienissä teollisuuslaitoksissa, talojen lämmityksessä ja raskaassa taajamaliikenteessä. Teknisesti maakaasu on tehokas polttoaine myös erillisessä sähkön tuotannossa.

Gasum näkee, että tavoitteena oleva kivihiilen käytön vähentäminen edellyttää vanhentuneiden kivihiililaitosten korvaamista maakaasua käyttävillä. Mikäli näin päätetään tehdä myös Länsi-Suomessa, on mahdollista jatkaa maakaasuputkea Turun alueelle. Uusien voimalaitosten rakentamispäätöksiin vaikuttavat sähkön markkina-arvioiden lisäksi myös käynnistettävän päästökaupan ehdot sekä valtioval- lan muut ohjaustoimet, kuten energiaverotus. Vuo- teen 2007 mennessä Gasum arvioi maakaasun käy- tön kasvavan yli 50 terawattituntiin vuodessa eli yli 10 % nykytasosta. Tähän ei sisälly maakaasun käytön merkittävää lisäystä lauhdesähkön tuotannossa eikä Turun alueen maakaasun käyttöä.

Yhdessä AS Eesti Gaasin kanssa tehty esiselvitys Suomenlahden alittavasta kaasuputkesta valmistui. Hanke on teknisesti toteutettavissa, mutta toistai- seksi sille ei löydy kaupallisia toteuttamisedellytyksiä.

Liikevaihto ja tulos

Gasum Oy:n liikevaihto oli 575,9 miljoonaa euroa. Se on 0,9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2001. Nettorahoituskulut olivat 4,2 miljoonaa euroa ja suunnitelman mukaiset poistot 34,1 miljoonaa euroa, summa sisältää teknisen syyn takia tehdyn Kotkan haaraputken Valkeala–Tavastila -välin ylimääräisen poiston, 14 milj. euroa. Voitto ennen satunnaisia eriä oli 47,8 miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 33,5 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma kasvoi 554,7 miljoonaan euroon vuonna 2002. Omavaraisuusaste oli 61,6 prosenttia.

Liiketoiminnan taloudelliset tavoitteet ylitettiin vuonna 2002.

Esitys voittovarojen käytöstä

Gasum Oy:n tilikauden voitto oli 33 489 311,81 euroa. Hallitus ehdottaa, että yhtiö jakaa vuodelta 2002 osinkoa 18,59 prosenttia osakepääomalle eli 33 134 900,68 euroa. Hallitus ehdottaa, että yhtiö jakaa henkilöstölle täysimääräisen voittopalkkion. 354 411,13 euroa hallitus ehdottaa kirjattavaksi voittovarojen tilille.

*Esitämme Gasum-konsernin
ja Gasum Oy:n tilinpäätökset
kokonaisuudessaan liitetietoineen
informaation parantamiseksi ja
vertailukelpoisuuden lisäämiseksi.*

Tuloslaskelma

Milj. euro

		KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		2002	2001	2002	2001
Liikevaihto	(1)	581	587	576	582
Materiaalit ja palvelut	(3)				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		-472	-502	-471	-501
Henkilöstökulut	(4)				
Palkat ja palkkiot		8	7	7	6
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut		2	1	2	1
Muut henkilösivukulut		1	1	1	1
		-11	-9	-10	-8
Poistot ja arvonalentumiset	(6)				
Suunnitelman mukaiset poistot		-35	-18	-34	-18
Liiketoiminnan muut kulut		-10	-13	-9	-12
Liikevoitto		53	45	52	43
Rahoitustuotot ja- kulut	(7)				
Muut korko- ja rahoitustuotot					
Muilta		1	1	1	1
Korkokulut ja muut rahoituskulut					
Muille		-5	-6	-5	-6
		-4	-5	-4	-5
Voitto ennen satunnaisia eriä		49	40	48	38
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		49	40	48	38
Tilinpäätössiirrot	(8)				
Poistoeron lisäys (-)				0	-7
Tuloverot	(9)	-14	-12	-14	-9
Tilikauden voitto		35	28	33	22

Tase

Milj. euro

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet (10)				
Muut pitkävaikutteiset menot	4	4	3	4
Konserniliikearvo	4	4	0	0
	8	8	3	4
Aineelliset hyödykkeet (10)				
Maa- ja vesialueet	2	2	2	2
Rakennukset ja rakennelmat	348	375	333	361
Koneet ja kalusto	57	43	56	42
Muut aineelliset hyödykkeet	4	4	4	4
Keskeneräiset hankinnat	8	3	8	3
	419	427	403	412
Sijoitukset (11)				
Osuudet saman konsernin yrityksissä			7	7
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			3	3
			10	10
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus (12)	7	7	6	6
Saamiset (13)				
Pitkäaikaiset				
Muut saamiset	0	1	0	1
	0	1	0	1
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	92	71	89	69
Saamiset saman konsernin yrityksiltä			1	2
Siirtosaamiset	1	0	1	0
	93	71	91	71
Rahat ja pankkisaamiset	41	4	41	3
	568	517	555	507

Milj. euro

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA (14)				
Osakepääoma	178	178	178	178
Edellisten tilikausien voitto	99	93	2	2
Tilikauden voitto	35	28	33	23
	312	299	214	203
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Kertynyt poistoero (15)			127	127
LASKENNALLINEN VEROVELKA (17)	41	40		
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen (18)				
Lainat rahoituslaitoksilta	67	61	67	61
Muut pitkäaikaiset velat	0	29	0	29
	67	90	67	90
Lyhytaikainen (19)				
Lainat rahoituslaitoksilta	51	15	51	15
Ostovelat	67	57	66	56
Muut velat	19	10	18	10
Siirtovelat	11	6	11	6
	148	88	146	87
	568	517	555	507

Rahoituslaskelma

Milj. euro

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
Liiketoiminnan rahavirta				
+ Myynnistä saadut maksut	568	578	563	575
+ Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	0	0	0	0
- Maksut liiketoiminnan kuluista	-479	-525	-476	-523
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	89	53	87	52
- Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-6	-6	-6	-6
+ Saadut korot liiketoiminnasta	1	1	1	1
+ Saadut osingot liiketoiminnasta	0	0	0	0
- Maksetut verot	-10	-9	-10	-9
Liiketoiminnan rahavirta ennen satunnaisiaeriä	74	39	72	38
+/- Liiketoiminnan satunnaisistaeristä johtuva rahavirta (netto)	0	0	0	0
Liiketoiminnan rahavirta (A)	75	39	73	38
Investointien rahavirta				
- Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-30	-37	-28	-34
+ Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot	0	1	0	1
- Investoinnit muihin sijoituksiin	0	0	0	0
+ Luovutustuotot muista sijoituksista	0	0	0	0
- Myönnetyt lainat	0	0	0	0
+ Lainasaamisten takaisinmaksut	0	0	0	0
+ Saadut korot investoinneista	0	0	0	0
+ Saadut osingot investoinneista	0	0	0	0
Investointien rahavirta (B)	-30	-36	-28	-33
Rahoituksen rahavirta				
+ Lyhytaikaisten lainojen nostot	0	1	0	0
- Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-13	0	-13
+ Pitkäaikaisten lainojen nostot	31	68	31	67
- Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-17	-39	-17	-39
-/+ Pitkäaikaisten saamisten lisäys/vähennys	0	0	0	0
- Maksetut osingot ja muu voitonjako	-22	-19	-22	-19
Rahoituksen rahavirta (C)	-8	-2	-8	-4
Rahavarojen muutos (A+B+C)	37	1	36	1
Rahavarat tilikauden alussa	4	3	4	3
Rahavarat tilikauden lopussa	41	4	40	4
	37	1	36	1

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

KONSOLIDOINTI

Gasum Oy kuuluu Gasum-konserniin. Gasum-konsernin emoyhtiö on Gasum Oy, kotipaikka Espoo. Konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa Gasum Oy:n pääkonttorista Keilaranta 6 B, 02150 Espoo.

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Gasum Oy:n ja tytäryhtiöt Helsingin Kaasukaasu Oy:n, Suomen Kaasuenergia Oy:n, Helsingin Kaupunkikaasu Oy:n ja Kaasupörssi Oy:n. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa syntyvä tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja hankintahetken oman pääoman ero on käsitelty konserniliikearvona, joka poistetaan vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään 20 vuodessa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu tuloslaskelmassa ja taseessa.

ULKOMAANRAAHANMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan valuuttamääräiset saatavat ja velat on arvostettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

POISTOT

Käyttöomaisuuden hankintameno kirjataan kuluksi todennäköiseen käyttöikään perustuvien tasapoistoin. Käytetyt pitoajat ovat omaisuusryhmittäin:

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
Rakennukset ja rakennelmat	20-40 v	20-40 v	20-40 v	20-40 v
Muut aineelliset hyödykkeet	20-40 v	20-40 v	20-40 v	20-40 v
Koneet ja kalusto	5-15 v	5-15 v	5-15 v	5-15 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 v	5-10 v	5-10 v	5-10 v
Aineettomat oikeudet	5 v	5 v	5 v	5 v
Konserniliikearvo	20 v	20 v		

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteella välittömään hankintamenuun tai sitä alempana todennäköiseen todennäköiseen luovutushintaan.

ELÄKEMENOT

Nesteen Eläkesäätiön pakollinen vastuuvelka on kirjattu eläkekuluksi ja toisaalta pakollisesti varaukseksi taseeseen.

LASKENNALLINEN VEROVELKA

Konsernitilinpäätöksessä poistoero on jaettu vapaaksi omaksi pääomaksi ja laskennalliseksi verovelaksi.

EURO 1.000

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2002	2001	2002	2001
I. LIIKEVAIHTO				
Maantieteellinen jakauma				
Kotimaa	580 781	587 115	575 239	581 004
Muu Eurooppa	652	258	652	258
Muut	0	0	0	0
Yhteensä	581 433	587 373	575 891	581 262

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	25	56	22	56
Vuokratuotot	350	170	235	196
Metsätalouden tuotot	2	1	2	1
Muut	101	54	11	42
Yhteensä	478	281	270	295
3. MATERIAALIT JA PALVELUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	471 478	502 250	471 266	501 358
Varaston muutos	246	-332	120	-264
	471 724	501 918	471 386	501 093
4. HENKILÖSTÖKULUT				
Henkilöstökulut ja luontoisedut				
Palkat ja palkkiot	8 604	7 565	7 241	6 310
Eläkekulut	1 875	1 028	1 659	863
Lakisääteiset henkilösivukulut	841	765	777	674
Yhteensä	11 321	9 358	9 677	7 847
Luontoisedut	340	297	261	256
Yhteensä	11 661	9 655	9 938	8 102
Luontoisetujen raha-arvo ei sisälly tuloslaskelman henkilöstökuluihin				
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtaja, kokopäiväisten hallituksen jäsenten palkat ja hallintoneuvoston jäsenten palkkiot	745	725	745	725
Konsernin ja emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin				
Toimihenkilöitä	131	126	111	106
Työntekijöitä	72	73	54	53
Yhteensä	203	199	165	159
5. JOHDON ELÄKESITOUUMUKSET				
Gasum-konsernin ylimpään johtoon kuuluvilla on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana Nesteen Eläkesäätiön sääntöjen mukaisin eläke-eduin.				
6. POISTOT				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	35 019	18 730	34 057	17 824
7. RAHOITUSTUOTOT JA- KULUT				
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä	0	0	138	189
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	0	0	43	28
Muilta	811	811	806	806
	811	811	849	834

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista ja muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	811	811	987	1 023
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	0	0	1	3
Muille	5 189	5 846	5 188	5 846
	5 189	5 846	5 189	5 849
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	4 377	-5 035	4 202	-4 826
Satunnaiset tuotot				
Konserniavustus			0	480
Satunnaiset kulut				
Konserniavustus			262	0
8. TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus			-373	-6 705
9. VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	13 699	9 253	13 711	9 228
Laskennallisen verovelan muutos	611	2 359	0	0
	14 310	11 612	13 711	9 228
10. PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno I.I.	222	245	0	0
Lisäykset	54	4	0	0
Vähennykset	0	27	0	0
Hankintameno 31.12.	276	222	0	0
Kertyneet poistot I.I.	196	216	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	12	20	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	208	196	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	68	26	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno I.I.	7 620	5 623	6 288	4 954
Lisäykset	833	2 050	783	1 386
Vähennykset	88	53	88	53
Hankintameno 31.12.	8 365	7 620	6 982	6 288
Kertyneet poistot I.I.	3 316	2 696	2 809	2 230
Vähennysten kertyneet poistot	41	21	41	21
Tilikauden poisto	811	641	768	599
Kertyneet poistot 31.12.	4 086	3 316	3 536	2 809

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 279	4 304	3 447	3 479
Konserniliikearvo				
Hankintameno I.I.	5 147	5 147	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	5 147	5 147	0	0
Kertyneet poistot I.I.	1 526	1 268	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	259	259	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	1 785	1 526	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 362	3 621	0	0
Aineettomat hyödykkeet kirjanpitoarvo yhteensä	7 709	7 950	3 447	3 479
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno I.I.	2 195	2 191	2 195	2 191
Lisäykset	112	4	112	4
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	2 307	2 195	2 307	2 195
Kertyneet poistot I.I.	0	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 307	2 195	2 307	2 195
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno I.I.	475 247	435 530	458 111	419 874
Lisäykset	2 039	41 360	732	39 402
Vähennykset	26 038	1 462	25 814	1 165
Hankintameno 31.12.	451 248	475 247	433 029	458 111
Kertyneet poistot I.I.	100 122	86 013	97 076	83 398
Vähennysten kertyneet poistot	12 783	1 130	12 783	1 130
Tilikauden poisto	16 142	15 239	15 689	14 808
Kertyneet poistot 31.12.	103 481	100 122	99 982	97 076
Kirjanpitoarvo 31.12.	347 767	375 125	333 047	361 035
Koneet ja kalusto				
Hankintameno I.I.	63 045	50 032	61 041	48 248
Lisäykset	18 665	13 360	18 412	13 056
Vähennykset	294	346	202	263
Hankintameno 31.12.	81 416	63 045	79 251	61 041

EURO 1.000	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Kertyneet poistot l.l.	20 118	16 762	18 859	15 607
Vähennysten kertyneet poistot	75	202	75	190
Tilikauden poisto	4 637	3 558	4 500	3 442
Kertyneet poistot 31.12.	24 680	20 118	23 284	18 859
Kirjanpitoarvo 31.12.	56 736	42 927	55 967	42 182
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno l.l.	4 629	4 154	4 602	4 154
Lisäykset	54	474	44	449
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	4 683	4 629	4 646	4 602
Kertyneet poistot l.l.	577	443	558	443
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Tilikauden poisto	134	133	126	115
Kertyneet poistot 31.12.	711	577	683	558
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 972	4 052	3 963	4 045
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno l.l.	2 374	18 494	2 374	18 494
Lisäykset	6 505	2 372	6 479	2 372
Vähennykset	887	18 492	887	18 492
Hankintameno 31.12.	7 992	2 374	7 966	2 374
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 992	2 374	7 966	2 374
Aineelliset hyödykkeet kirjanpitoarvo 31.12.	418 773	426 672	403 251	411 830
Kirjanpitoarvot yhteensä	426 482	434 621	406 697	415 309

Käyttöomaisuuden hankintameno sisältää käyttöomaisuushyödykkeet, joiden hankintamenoja ei ole vielä kokonaan kirjattu suunnitelman mukaisina poistoina kuluiksi.

II. SJOITUKSET

Tytär-yhtiösakkeet

Suomen Kaasuenergia Oy, Kotka
Emoyhtiön omistusosuus 100 %

Helsingin Kaupunkikaasu Oy, Helsinki
Emoyhtiön omistusosuus 100 %

Helsinkikaasu Oy, Helsinki
Emoyhtiön omistusosuus 100 %

Kotkan Kaasuenergia Oy, Kotka
(Sulautui Suomen Kaasuenergia Oy:ön vuonna 2002)
Emoyhtiön omistusosuus 100 %

Kaasupörssi Oy, Espoo
Emoyhtiön omistusosuus 100%

EURO 1.000

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Konserniyritykset				
Hankintameno l.l.	0	0	6 637	6 552
Lisäykset	0	0	0	84
Vähennykset	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	0	6 637	6 637
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	6 637	6 637
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno l.l.	362	782	358	777
	9	0	9	0
Vähennykset	0	420	0	420
Hankintameno 31.12.	372	362	367	358
Kirjanpitoarvo 31.12.	372	362	367	358
Saamiset konserniyrityksiltä				
Hankintameno l.l.	0	0	3 196	3 364
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	168	168
Hankintameno 31.12.	0	0	3 027	3 196
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	3 027	3 196
Sijoitukset kirjanpitoarvo 31.12.	372	362	10 030	10 190
12. VAIHTO-OMAISUUS				
Tavarat	6 695	6 941	6 157	6 277
Keskeneräiset tuotteet	0	0	0	0
	6 695	6 941	6 157	6 277
Jälleenhankintahinta	7 845	7 944	7 307	7 291
Kirjanpitoarvo	6 695	6 930	6 157	6 277
Erotus	1 150	1 014	1 150	1 014
13. SAAMISET				
Pitkäaikaiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0	0	30	101
Muilta	471	589	471	589
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	471	589	501	690
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	91 520	70 616	88 837	68 643
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	1 151	950
Lainasaamiset	0	0	168	168
Siirtosaamiset	0	0	0	0
Muut saamiset	0	0	121	682
Yhteensä	0	0	1 440	1 800

EURO 1.000

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
Muut saamiset	138	357	118	207
Siirtosaamiset	1 076	74	1 039	46
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	92 734	71 047	91 434	70 697
Saamiset yhteensä	93 205	71 636	91 935	71 386
14. OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma l.l.	178 279	178 279	178 279	178 279
Osakepääoma 31.12.	178 279	178 279	178 279	178 279
Voitto edellisiltä tilikausilta l.l.	121 052	34 888	24 653	20 968
Osingonjako	-22 285	-18 832	-22 285	-18 832
Vähemmistöosuuden lunastus	0	0	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	98 766	92 988	2 368	2 136
Tilikauden voitto	34 632	28 064	33 489	22 517
Oma pääoma yhteensä	311 677	299 330	214 137	202 932
Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.				
Voitto edellisiltä tilikausilta	98 766	92 988	2 368	2 136
Tilikauden voitto	34 632	28 064	33 489	22 517
- Kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus	-99 258	-97 762	0	0
Yhteensä	34 140	23 290	35 857	24 653
Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti:			kpl	kpl
A-sarja			53 000 000	53 000 000
K-sarja			1	1
15. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta				
16. PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraus	0	0	0	0
17. LASKENNALLISET VEROVELAT				
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	40 408	39 931	0	0
18. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	67 286	61 577	67 286	61 105
Muut pitkäaikaiset velat	0	28 592	0	28 592
Yhteensä	67 286	90 169	67 286	89 696

EURO 1.000

	Konserni		Emoyhtiö	
	2002	2001	2002	2001
19. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	51 268	14 939	51 268	14 630
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	66 493	56 936	65 686	56 601
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille				
Ostovelat	0	0	11	37
Siirtovelat	0	0	21	29
Muut velat	0	0	262	0
	0	0	294	65
Muut velat	19 221	9 867	17 942	9 678
Siirtovelat	11 078	6 250	10 640	5 935
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä				
	148 060	87 992	145 830	86 909
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Vuosilomavaraus sos.kuluineen	1 107	1 050	931	924
Palkkavelat sos.kuluineen	1 139	380	953	293
Eläkeläisten sairauskorvaus	298	0	298	0
Laskutettu seuraavan vuoden tuottoja	2 315	1 083	2 315	1 083
Korot	1 706	2 571	1 706	2 571
Verot	18	1 043	10	1 043
TEL-jaksotus	66	24	0	0
Pankkikuluja	1	0	0	0
20. VAKUUDET				
Pantatut arvopaperit			2 523	2 523
Pantatut rahavarat			3	21
Pantatut saamiset			0	8
Yhteensä			2 526	2 552
21. VASTUUT				
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	2	1 791	0	1 783
Myöhemmin maksettavat	0	4 406	0	4 404
	2	6 197	0	6 187

Maakaasuliike- toimintojen eriyttäminen

Maakaasumarkkinalain (508/2000) 5. luvussa säädetään maakaasuliiketoimintojen kirjanpidollisesta eriyttämisestä keskenään ja muista liiketoiminnoista. Lain mukaan maakaasualan yrityksen on kirjanpidossaan eriytettävä maakaasuverkkotoiminta, maakaasun myynti- ja varastointitoiminta toisistaan sekä maakaasualan kuulumattomista liiketoiminnoista. Eriytettävälle maakaasuliiketoiminnolle, maakaasun myynnille, siirrolle ja muulle liiketoiminnalle on laadittava tilikausittain tuloslaskelma ja tase, jotka lisätietoineen ovat julkisia.

Maakaasun myyntitoiminta sisältää Gasum Oy:n kaasun myyntitariffien energiamaksujen osuuden. Gasum Oy:n siirtotoimintaan sisältyy kaasun myyntihintojen siirtomaksujen osuus sekä pääosin tariffin ulkopuolisten sopimusten koko liiketoiminta. Muu liiketoiminta sisältää nesteytetyn maakaasun myynnin testausta ja tutkimustarpeita varten sekä kunnossapitopalveluiden myynnin.

Kulujen ja tuottojen kohdistaminen on tapahtunut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti sisäisen laskennan avulla. Poistot on laskettu voimassa olevan poistosuunnitelman mukaan.

Tase-erät on jaettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Rahoitusomaisuus ja lyhytaikainen vieras pääoma on jaettu laskennallisesti aiheuttamisperiaatteen mukaan. Osakepääoma ja pitkäaikainen vieras pääoma on jaettu käyttöomaisuuden suhteessa.

Eriytetty tuloslaskelma ja tase seuraavalla aukeamalla.

Eriytetty tuloslaskelma

1000 euro	SIIRTOLIIKE- TOIMINTA		MYYNTILIIKE- TOIMINTA		MUU LIIKE- TOIMINTA	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Liikevaihto	250 608	239 481	323 430	340 323	1 921	1 478
Muut tuotot	178	139	0	7	91	147
Materiaalit ja palvelut Aineet, tarvikkeet ja tavarat Ostot tilikauden aikana	-156 416	-151 731	-313 982	-348 575	-1 197	-949
Henkilöstökulut	-6 389	-5 241	-399	-292	-201	0
Poistot ja arvonalentumiset Suunnitelman mukaiset poistot	-34 057	-17 824	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-8 879	-11 615	-2 670	-2 370	0	-182
Liikevoitto	45 045	53 209	6 379	-10 907	614	494
Rahoitustuotot ja- kulut	-4 040	-4 715	-162	-111	0	0
Voitto ennen satunnaisia eriä	41 005	48 494	6 217	-11 018	614	494
Satunnaiset tuotot						
Konserniavustus	0	0	480	0	0	0
Satunnaiset kulut						
Konserniavustus	0	0	-262	0	0	0
Voitto ennen tilinpäätös- siirtoja ja veroja	41 005	48 494	5 956	-10 538	614	494
Tilinpäätössirrot Poistoeron lisäys (-)	-373	-6 705	0	0	0	0
Tuloverot	-11 818	-9 228	-1 717	0	-177	0
Tilikauden voitto	28 814	32 561	4 239	-10 538	437	494

Eriytetty tase

1000 euro	SIIRTOLIIKE- TOIMINTA		MYYNTILIIKE- TOIMINTA		MUU LIIKE- TOIMINTA	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001
VASTAAVAA						
PYSYVÄT VASTAAVAT						
Aineettomat hyödykkeet	3 037	3 103	409	376	1	0
Aineelliset hyödykkeet	402 574	411 249	593	522	85	59
Sijoitukset	364	354	9 667	9 835	0	0
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus	2 452	2 337	3 705	3 940	0	0
Saamiset	32 947	25 217	58 744	45 608	244	562
Rahat ja pankkisaamiset	32 982	2 731	5 904	520	952	160
	474 356	444 991	79 021	60 801	1 282	781
VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA	197 439	190 911	15 565	11 326	1 132	696
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ						
Kertynyt poistoero	127 407	127 034	0	0	0	0
VIERAS PÄÄOMA						
Pitkäaikainen	62 347	85 104	4 939	4 593	0	0
Lyhytaikainen	87 162	41 942	58 518	44 882	150	85
	474 356	444 991	79 021	60 801	1 282	781

Gasum Oy:n hallitus

Espoossa 17.2.2003

Antero Jännes

Juha Vainikka

Björn Ahlnäs

Vladimir Hramoff

Birger Sandström

Tilintarkastuskertomus

Gasum Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Gasum Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konserni-tilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettyihin eriytettyjen toimintojen tuloslaskelma-, tase- ja lisätietoihin. Lausuntonamme esitämme, että ne on laadittu maakaasumarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisesti.

Helsingissä 27. päivänä helmikuuta 2003

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Eero Suomela
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Gasum Oy:n hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt yhtiön vuodelta 2002 laaditun tilinpäätöksen, joka käsittää konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen sekä toimintakertomuksen ja siihen liittyvän hallituksen ehdotuksen voittovarojen käyttämisestä sekä yhtiön tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvosto esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilinpäätös vahvistetaan ja vuosivoitto käytetään hallituksen esityksen mukaisesti.

Hallintoneuvosto toteaa, että yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita on noudatettu ja että hallintoneuvosto on saanut yhtiön hallitukselta ja johtajilta tarpeellisiksi katsomansa tiedot.

Espoossa 18.3.2003

Harri Malmberg Taisto Turunen Eike Benke Matthias Keuchel

Bo Lindfors Alexander Rjazanov Heikki Sara Sergei Serdjukov

Yrityksen hallinto

Yhtiökokous

Gasum Oy:n ylin päättävä elin on yhtiökokous, joka kutsutaan koolle vähintään kerran vuodessa. Yhtiökokouksessa esitetään tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus, päätetään tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä hallintoneuvostolle ja hallitukselle sekä toimitusjohtajalle. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet, uudet jäsenet erovuoroisten sijaan sekä hallintoneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallintoneuvosto

Gasum Oy:n hallintoneuvostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kuusi muuta jäsentä. Hallintoneuvosto ja sen puheenjohtaja valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessaan estyneenä varapuheenjohtajan kutsusta. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston päätösten ja ohjeiden sekä terveiden liikeperiaatteiden mukaan.

Jäsenet:

Puheenjohtaja: **Harri Malmberg**, varatuomari

Varapuheenjohtaja (14.5.2002 alkaen):

Taisto Turunen, ylijhtaja, kauppa- ja teollisuusministeriö, energiaosasto

Eike Benke, tohtori, Ruhrgas AG

Matthias Keuchel, johtaja, Ruhrgas AG (14.5.2002 alkaen)

Bo Lindfors, yksikönjohtaja, Fortum Oyj

Alexander Rjazanov, varapääjohtaja, Gazprom (14.5.2002 alk.)

Heikki Sara, johtaja, UPM Kymmene Oyj

Sergei Serdjukov, toimitusjohtaja Lentransgaz (14.5.2002 alk.)

Veli-Matti Ropponen, sektorijohtaja, Fortum Oyj (14.5.2002 asti)

Evgenija K. Selihova, johtaja, OAO Gazprom (14.5.2002 asti)

Tilintarkastaja

PricewaterhouseCoopers Oy. Vastuullinen tilintarkastaja KHT **Eero Suomela**

Gasum Oy:n hallitus

Hallituksen valitsee hallintoneuvosto. Hallitukseen kuuluvat puheenjohtaja ja hänen lisäksi vähintään kolme ja enintään kuusi varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenien ja varajäsenien toimikausi on kolme vuotta. Hallituksen tehtä-

vänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnasta lain ja yhtiöjärjestyksen sekä hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti, päättää mm. kiinteän omaisuuden luovuttamisesta ja kiinnittämisestä ja ottaa ja erottaa yhtiön ne ylimmäät johtohenkilöt, joita hallintoneuvosto ei valitse.

Jäsenet:

Antero Jännes, puheenjohtaja, toimitusjohtaja

Juha Vainikka, varapuheenjohtaja, johtaja, siirtotoiminnot

Björn Ahlnäs, johtaja, markkinointi

Vladimir Hramoff, johtaja, maakaasun osto

Birger Sandström, johtaja, laki- ja rahoitusasiat

Gasum Oy:n organisaatio:

Toimitusjohtaja: **Antero Jännes**

Markkinointi: **Björn Ahlnäs**

- *myynti:* **Veli-Heikki Niiranen, Ossi Savolainen,**

Arto Riikonen

- *asiakashallintapäällikkö:* **Sonja Hellén-Nieminen**

Maakaasun hankinta: **Vladimir Hramoff**

- *kehityshankkeet:* **Kari Salminen**

- *suunnittelu:* **Jukka Kaijansinkko**

Maakaasun siirto: **Juha Vainikka**

- *käyttö:* **Jarmo Aho**

- *jakelu:* **Osmo Jääskeläinen**

- *kompressorit:* **Ari Suomilampi**

- *mekaaninen kunnossapito:* **Arto Korpela**

- *sähköinen kunnossapito:* **Timo Parikka**

- *turvallisuus ja tekninen tuki:* **Esko Hyvärinen**

- *projektit ja materiaalitoinnot:* **Kaj Christiansen**

Talous: **Paula Lähde**

- *controller:* **Leena Wallenius**

Laki- ja rahoitusasiat: **Birger Sandström**

Liiketoiminnan suunnittelu: **Christer Paltschik**

- *tietohallinto:* **Jussi Hyvärinen**

- *tuoteriskien hallinta:* **Satu Raikaslehto**

- *laatupäällikkö:* **Rami Saajoranta**

Henkilöstö ja viestintä: **Tuomo Saarni**

- *henkilöstö:* **Pekka Mäkitalo**

Tytäryhtiöt:

Suomen Kaasuenergia Oy

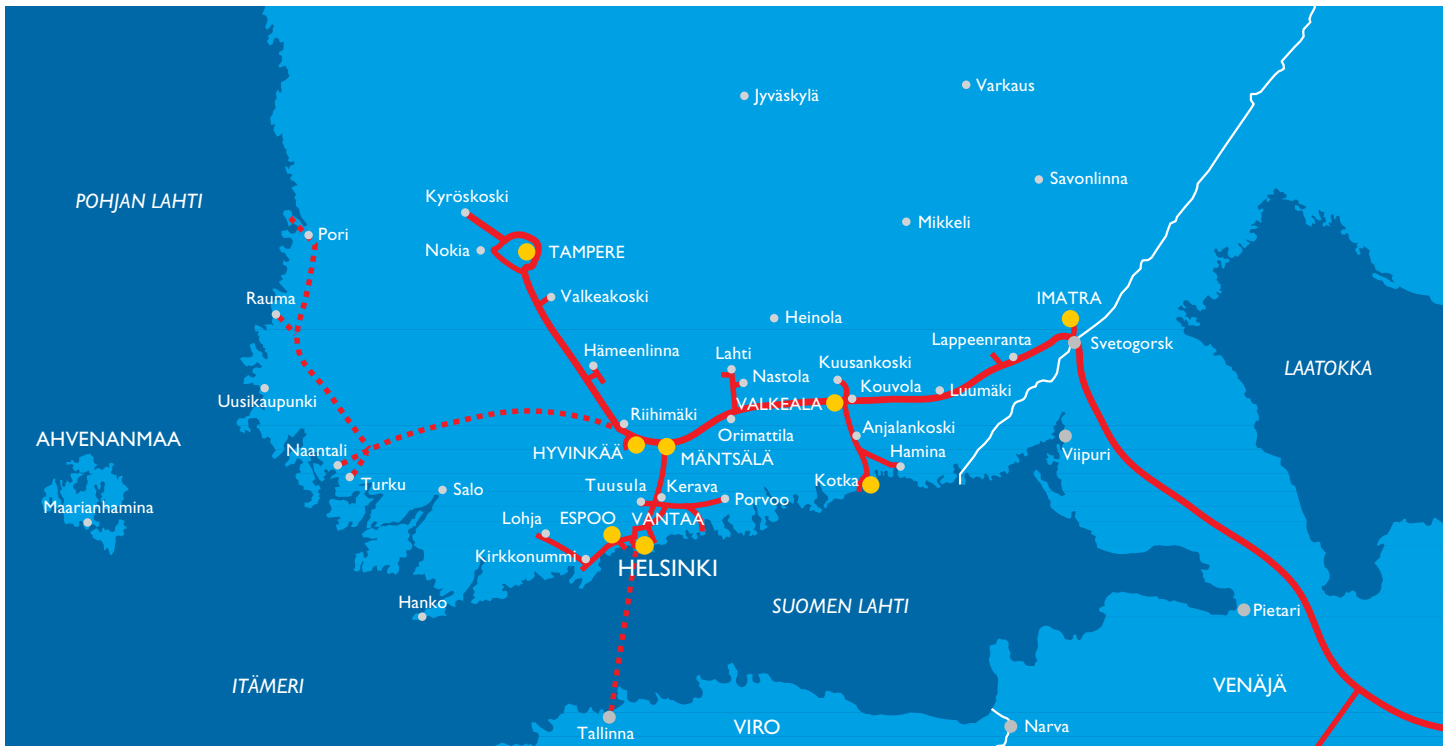
Toimitusjohtaja **Jarko Alanko**

Helsinkikaasu Oy

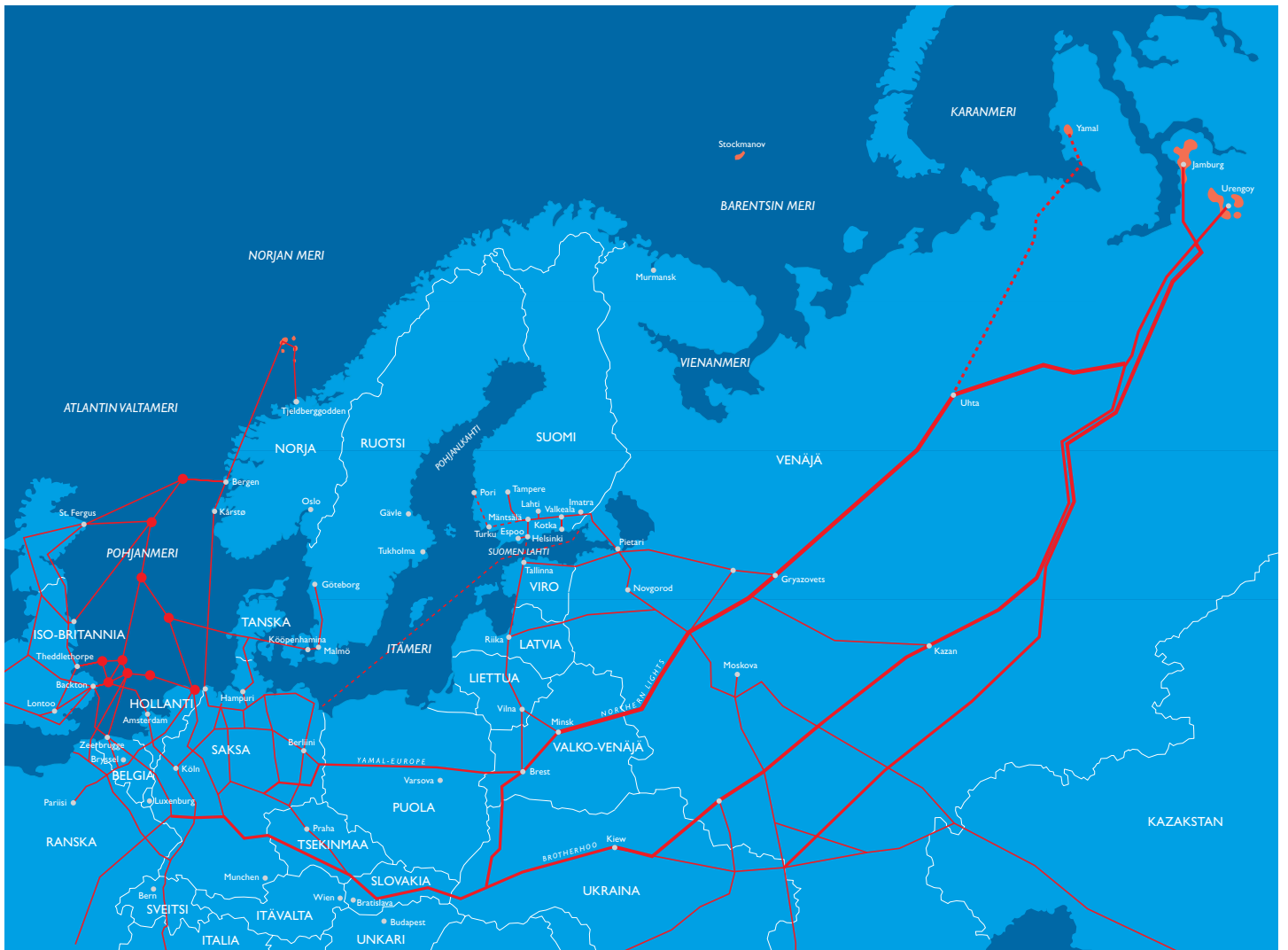
Toimitusjohtaja **Kalevi Kemppainen**

Kaasupörssi Oy

Toimitusjohtaja **Pekka Karinen**

● Gasum-toimipiste — Maakaasuverkosto Suunnitteilla

Gasum-konserni

Puhelin, konsernin yhteinen keskus 020 4471
www.gasum.fi

Gasum Oy

Pääkonttori
Keilaranta 6, 02150 ESPOO

Maakaasukeskus
Kiehuvantie 89, 45100 KOUVOLA

Vastaanottoasema
Räikköläntie 170, 55100 IMATRA

Hyvinkään huoltokeskus
Kerkkolankatu 42, 05800 HYVINKÄÄ

Tampereen huoltokeskus
Hatanpäänvaltatie 34 G, 33100 TAMPERE

Kompressoriasema
Hyvinkääntie 565, 04680 HIRVIHAARA

Tytärtytiöt

Suomen Kaasuenergia Oy

Pulttikatu 1, 48690 KARHULA
www.suomenkaasuenergia.fi

Helsinkikaasu Oy

Kaasutehtaankatu 1, 00580 HELSINKI
www.helsinkikaasu.fi

Kaasupörssi Oy

Keilaranta 6, 02150 ESPOO
www.kaasuporssi.com

